

הלכות שופר (סוכה ולולב) פרק א' - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון שיעור אויף הלכות שופר סוכה ולולב — פרק א

מבוא: סטרוקטור פון הלכות שופר סוכה ולולב

דער רמב"ם שטעלט צוזאם דריי מצוות פון חודש השביעי אין איין הלכה: שופר, סוכה, און לולב.

פשט: דער רמב"ם פאראייניגט דריי מצוות וואס געהערן צום חודש השביעי אין איין קאמפלעקס פון הלכות.

חידושים און הסברות:

1. דער רמב"ם טוט דאס ווייל יעדע מצוה אליין איז צו קורץ פאר א באזונדערע הלכה, און זיי זענען "שכנים" — ענליכע ימים טובים. א פאראלעל איז הלכות חנוכה ומגילה וואו דער רמב"ם טוט דאס זעלבע.

2. דאס איז **נישט** אלע מצוות פון חודש השביעי: יום כיפור איז שוין באהאנדלט אין **הלכות שביתת עשור** (צוזאם מיט הלכות שבת, ווייל שביתת עשור איז א סארט שבת). אויך די הלכות שביתת פון ראש השנה און סוכות שטייען שוין אין הלכות יום טוב. דא גייט עס נאר וועגן די **מצוות פריטיות** פון ראש השנה און סוכות.

הקדמת הרמב"ם: שלש מצוות עשה

"יש בכלל שלש מצוות עשה: (1) לשמוע קול שופר באחד בתשרי, (2) לישב בסוכה שבעת ימי החג, (3) ליטול לולב במקדש כל שבעת ימי החג."

פשט: אלע דריי מצוות זענען מצוות עשה, נישטא קיין לא תעשה.

חידושים און הסברות:

1. דער רמב"ם ברענגט די מצוה פון לולב ווי זי איז **במקדש** — כל שבעת ימי החג. חוץ מקדש איז עס נאר דער ערשטער טאג. דער רמב"ם וועט דאס מסביר זיין שפעטער.

2. די סטרוקטור פון די פרקים: פרקים א'-ג' = שופר; פרקים ד'-ח' = סוכה און לולב.

פרק א, הלכה א: מצות עשה לשמוע תרועת השופר

"מצות עשה של תורה לשמוע תרועת השופר בראש השנה, שנאמר יום תרועה יהיה לכם."

פשט: די מצוה איז צו הערן דעם קול פון שופר אום ראש השנה, און דער מקור איז דער פסוק "יום תרועה יהיה לכם."

חידושים און הסברות:

1. **תרועה vs. תקיעה** — **לשון המקרא:** ביי אונז איז דער רגיל'ער אויסדרוק "תקיעת שופר", אבער דער רמב"ם נוצט דעם לשון המקרא — **"תרועת השופר"**. דער חילוק: **תוקע** איז די פראקטישע מעשה פון אריינלייגן און בלאזן (תוקע בפיו), א פיזישע אקציע. **תרועה** איז דער קול וואס מ'הערט. אין תורה שטייט קיינמאל נישט "תקיעה" בנוגע ראש השנה, נאר "יום תרועה". דערפאר זאגט דער רמב"ם אז די מצוה איז **לשמוע תרועה** — דאס הערן פון דעם קול. שפעטער וועט מען זען אז אויף פי הלכה זענען דא פארשידענע קולות (תקיעה, תרועה, שברים), אבער דער כללות'דיגער מקור המצוה רופט אלעס "תרועה".

2. **פון וואו ווייט מען אז תרועה איז מיט א שופר? דער פסוק זאגט נאר "יום תרועה"** — תרועה קען מיינען סתם מאכן א רעש, ווי "הריעו לה" כל

הארץ" — נישט דוקא מיט א שופר, אפשר מיט חצוצרות אדער אנדערש. דערפאר ברענגט דער רמב"ם גלייך דעם נעקסטן פרט: וועלכע שופר — ער וויל ברענגען א ראייה פון תורה אז עס דארף זיין דוקא א שופר, און דוקא א באשטימטע סארט.

הלכה א (המשך): ושופר שתוקעין בו — קרן הכבשים הכפוף

"ושופר שתוקעין בו בין בראש השנה בין ביובל הוא קרן הכבשים הכפוף."

פשט: דער שופר פאר ראש השנה (און יובל) דארף זיין פון א קרן פון כבשים (שעפעלעך), און עס דארף זיין כפוף (איינגעבויגן).

חידושים און הסברות:

1. **פארוואס ברענגט ער יובל?** דער רמב"ם ברענגט יובל צוזאם מיט ראש השנה ווייל דער לימוד פאר ראש השנה ווערט אויסגעלערנט פון יובל (גזירה שוה).

2. **וואס מיינט "כבשים" — מחלוקת ראשונים:**

- **שיטה א':** כבשים מיינט דוקא כבש (שעפעלעך).

- **שיטה ב':** כבשים מיינט כבשים ודומיהם — אלע בהמות דקות (קליינע בהמות), לאפקוי פרה (גרויסע בהמה), אבער עז, כבש, א.ד.ג. זענען אלע כשר.

3. **דער רמב"ם'ס פסק vs. אנדערע ראשונים** — **צוויי משניות:** עס זענען דא צוויי משניות אין מסכת ראש השנה:

- **משנה א':** כל השופרות כשרין חוץ משל פרה (אלע שופרות זענען כשר, נאר נישט פון א קו, ווייל דאס הייסט "קרן" נישט "שופר").

- **משנה ב':** שופר של ראש השנה של יעל פשוט (לויט תנא קמא), און **רבי יהודה** זאגט בראש השנה תוקעין בשל זכרים (כפופים). די גמרא פירט אויס אז **מצוה בכפופים**.

דער רמב"ם פסק'נט אז עס דארף זיין **דוקא קרן הכבשים הכפוף** — דאס איז **מעכב**, נישט נאר מצוה מן המובחר. ער פסק'נט לויט די צווייטע משנה.

דער רא"ש און רוב ראשונים (ראב"ד וכו') האלטן אז מ'פסק'נט לויט **בידע משניות** — אלע שופרות זענען כשר (חוץ פרה), און "מצוה בכפופים" איז נאר **מצוה מן המובחר**, נישט מעכב.

דער רמב"ם האלט אז די צוויי משניות זענען א **מחלוקת**, און מ'פסק'נט ווי די צווייטע משנה. דערפאר פסק'נט ער **נישט** ווי "כל השופרות כשרין חוץ משל פרה".

4. **צו אלע כבשים זענען כפוף** — **מחלוקת אין דעם רמב"ם אליין:** דער מגיד משנה ברענגט א מחלוקת ווי צו פארשטיין דעם רמב"ם:

- **לערנונג א':** אלע קרן הכבשים זענען בטבע כפוף — "כפוף" איז נאר א סימן/תיאור פון קרן הכבשים.

- **לערנונג ב':** צווישן קרן הכבשים דארף מען אויפזוכן דעם וואס איז כפוף (נישט אלע זענען כפוף).

א ראייה פאר לערנונג א': שפעטער זאגט דער רמב"ם **"וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים"** — און ער זאגט **נישט** נאכאמאל "הכפוף". דאס ווייזט אז ביי דעם רמב"ם איז "קרן הכבש" און "כפוף" דאס זעלבע זאך — אלע קרן הכבש זענען כפוף. די וואס לערנען אז מ'דארף זוכן דעם כפוף צווישן כבשים האבן א שווערע קשיא פארוואס דער רמב"ם לאזט אויס "הכפוף" דארט.

הלכה א (המשך): וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים

"וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים."

פשט: אלע שופרות חוץ פון קרן הכבש זענען פסול.

חידושים און הסברות:

1. דער **כסף משנה** ערקלערט אז דער רמב"ם לאזט אויס "הכפוף" ווייל אלע קרן הכבש זענען כפוף — "כפוף" איז בלויז א סימן/אידענטיפיקאציע, נישט א באזונדערע תנאי. אנדערע מפרשים וואס האבן אריינגעלערנט אז מען דארף זוכן דעם כפוף'ן, האבן זיך געמוטשעט פארוואס דער רמב"ם זאגט נישט נאכאמאל "הכפוף".

2. **חידוש וועגן יעל:** דער יעל (mountain goat/ibex) איז ענליך צו א כבש אבער איז אן אנדערע מין — א גרעסערע סארט. מען דארף באמת קענען די בהמות גוט (אזוי ווי רב וואס איז געווען ביי א רועה צאן) כדי צו פארשטיין דעם חילוק צווישן א כבש (שעפעלע) און א יעל.

הלכה א (המשך): דער מקור אז תרועה דארף זיין דוקא בשופר

"אף ישראל נצטוו בתורה תרועה בשופר בראש השנה... הרי הוא אומר ביובל 'והעברת שופר תרועה'... ומפי השמועה למדנו... מה תרועת יובל בשופר אף תרועת ראש השנה בשופר."

פשט: ביי ראש השנה שטייט נאר "יום תרועה" אן דערמאנונג פון שופר. דער מקור אז עס דארף זיין מיט א שופר קומט פון א הלכה למשה מסיני (מפי השמועה) אז מען איז מדמה ראש השנה צו יובל, וואו עס שטייט בפירוש "והעברת שופר תרועה". אלע מצוות פון חודש השביעי האבן ענליכע הלכות.

חידושים און הסברות:

1. דער רמב"ם לייגט אריין אלעס אויף איינמאל — סיי דעם מקור אז עס דארף זיין א שופר, סיי וועלכער שופר. דער וואס האלט אז א יעל איז כשר איז אויך מודה אז עס דארף זיין א שופר — דאס זענען צוויי באזונדערע נקודות.

2. אפשר האט דער רמב"ם געהאלטן אז למסקנא נאר קרן הכבש הייסט "שופר" — דעריבער פארבינדט ער ביידע נקודות צוזאמען.

הלכה ב: שופר וחצוצרות במקדש

"במקדש היו תוקעין בראש השנה בשופר אחד ושתי חצוצרות מן הצדדין, שופר מאריך וחצוצרות מקצרין, שמצות היום בשופר."

פשט: אין בית המקדש האט מען געבלאזן ראש השנה מיט איין שופר און צוויי חצוצרות פון די זייטן. דער שופר האט געמאכט א לענגערע תקיעה און די חצוצרות א קירצערע, ווייל די עיקר מצוה איז שופר.

חידושים און הסברות:

1. וואס מיינט **"מאריך/מקצרין"**: ביי יעדע קול (תקיעה, תרועה) האבן אלע אנגעהויבן צוזאמען, אבער נאך עטליכע סעקונדעס האבן די חצוצרות אויפגעהערט און דער שופר איז אליין ווייטערגעגאנגען. עס ווערט אפגעווארפן דער פשט אז **"מאריך"** מיינט די תקיעה (וואס איז לאנג) איז געווען בשופר און די תרועה (וואס איז קורץ) בחצוצרות.

2. **דער טעם פון "שופר מאריך"**: ס'איז נישט א פראקטישע זאך (מען קען יא הערן ביידע), נאר א סימן/ניכר-מאכן אז דער שופר איז דער עיקר. ווערט פארגליכן צו אפיקומן — מען ענדיגט מיט מצה כדי דער טעם מצה זאל בלייבן, אזוי אויך זאל דער "טעם שופר" בלייבן.

הלכה ג: דער מקור פאר חצוצרות במקדש

דער מקור איז דער פסוק "בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'" — "לפני המלך" מיינט אין בית ה', אין מקדש. אבער "בשאר מקומות

אין תוקעין בראש השנה אלא בשופר בלבד."

פשט: חצוצרות צוזאם מיט שופר איז נאר אין מקדש. אין אנדערע ערטער בלאזט מען נאר שופר.

חידושים און הסברות:

1. **פארוואס בכלל חצוצרות?** אויב די עיקר מצוה איז שופר, פארוואס ברענגט מען בכלל חצוצרות? אין מקדש איז די תקיעה אן אנדערע סארט — נישט נאר דער רמב"ם'ס טעם פון "מעורר לתשובה" נאר מער אן ענין פון כבוד שמים, "הריעו לפני המלך ה'". דער שופר איז א צובראכענע, מעוררת קול; חצוצרה איז מער מוזיקאלע, שיינע קול וואס פאסט פאר מקדש.

2. **"לפני המלך" איז א סוד:** יעדע תפילה איז דאך "לפני ה'" — פארוואס איז דוקא מקדש אנדערש? דא ליגט עפעס א סוד. אויך אין מקדש האט מען בכלל געבלאזן חצוצרות ביי קרבנות, און אפשר איז דאס פארבונדן מיט די חצוצרות ביי תקיעת שופר פון ראש השנה.

הלכה ד: שופר של עבודה זרה

"שופר של עבודה זרה — אין תוקעין בו לכתחילה, ואם תקע בו יצא."

פשט: א שופר וואס האט באלאנגט צו אדער איז באנוצט געווארן פאר עבודה זרה — לכתחילה טאר מען נישט בלאזן דערמיט, אבער כדיעבד איז מען יוצא.

חידושים און הסברות:

1. **דער טעם פארוואס לכתחילה נישט:** צוויי מעגליכע טעמים: (1) ס'איז א מיאוס'ע זאך, (2) ס'איז דא א מצוה פון "אבד תאבדון" — פארוואס זאלסטו בלאזן מיט דעם שופר ווען דו ביסט מחויב עס צו פארניכטן? טו קודם די ערשטע מצוה.

2. **פארוואס כדיעבד יוצא:** דער רמב"ם'ס שיטה איז אז מצוות לאו ליהנות ניתנו — טון א מצוה רעכנט זיך נישט אלס הנאה. ביי שופר איז נישטא קיין גופניות/דיגע הנאה (נישט ווי מצה וואס מען עסט), נאר א פיור מצוה-הנדלונג. דעריבער איז מען נישט עובר אויף איסור הנאה פון תשמישי עבודה זרה.

3. **דער רמב"ם זאגט נישט דעם טעם ביי עבודה זרה:** ביי שופר של עבודה זרה זאגט דער רמב"ם נישט קיין טעם פארוואס כדיעבד יוצא (ער זאגט דעם טעם ערשט ביי שופר של עולה/הגזול). דאס איז ווייל ער האלט אז מען דארף נישט א ספעציעלן טעם — ס'איז פשוט אסור לכתחילה, אבער ס'איז נישטא קיין חסרון אין דער יציאה גופא.

4. וואס מיינט **"לכתחילה" דא?** מיינט עס אז ווען ער האט אן אנדערע שופר זאל ער נעמען די אנדערע, אבער ווען ער האט נאר דעם זאל ער יא בלאזן? אדער מיינט עס אז ער זאל בכלל נישט בלאזן יענע ראש השנה? עס איז שווער צו זאגן אז "לכתחילה" מיינט ער זאל גאר נישט בלאזן, ווייל דאס וואלט צוזאמגעשטעלט מיט'ן נעקסטן דין וואו מ'איז בכלל נישט יוצא.

5. **פארוואס ביי עבודה זרה זאגט מען נישט כתותי מכת שיעוריה:** ביי תשמישי עבודה זרה איז דא א וועג ארויס פון שריפה — דורך ביטול (אויב דער גוי איז מבטל). היות ס'איז נישט בהכרח מחויב שריפה, זאגט מען נישט כתותי מכת שיעוריה.

הלכה ד (המשך): שופר של עיר הנדחת

"ושל עיר הנדחת — אם תקע לא יצא."

פשט: א שופר פון עיר הנדחת — אפילו כדיעבד איז מען נישט יוצא.

חידושים און הסברות:

1. **דער חילוק צווישן עבודה זרה און עיר הנדחת:** ביי עיר הנדחת איז דא א מצוה מקבץ צו זיין אלע נכסים און פארברענען אין ברחובה של עיר. דער שופר איז חייב שריפה, און א זאך וואס איז חייב שריפה האט נישט קיין

2. **דער שווערע קשיא** — **"ואם תאמר הלא נהנה"**: דער רמב"ם האט שוין געזאגט "לא יתקע" (לכתחילה טאר מען נישט), אבער "אם תקע יצא" (בדיעבד איז מען יוצא). אויב אזוי, וואס איז די קשיא "הלא נהנה"? ער האט דאך שוין אנערקענט אז לכתחילה טאר מען נישט! דער "ואם תאמר" מוז מיינען: ווייל ער איז נהנה, וואלט עס געווען מעילה, און דאן וואלט עס געווען מצוה הבאה בעבירה, און מ'וואלט נישט יוצא געווען אפילו בדיעבד. אויף דעם ענטפערט ער מצוות לאו ליהנות ניתנו — ס'איז נישט קיין מעילה, ממילא נישט קיין עבירה, ממילא יוצא בדיעבד. אבער דאס איז "זייער נישט קלאר."

3. **הלכות מעילה פרק א' הלכה ו'**: אין הלכות מעילה שטייט אז "יש דברים שנהנה ולא מעל" — ס'איז דא זאכן וואס מ'האט הנאה אבער מ'איז נישט חייב מעילה, אבער מדרבנן איז אסור ליהנות. עס ווערט דיסקוטירט צו דאס רעדט פון קול, אבער דער רמב"ם דארט דערמאנט נישט קול בפירוש.

4. **צו מעג מען סתם הערן א קול פון הקדש (נישט פאר א מצוה)?** אויב ס'איז נישט קיין מצוה, נאר סתם הערן א שיינע קול פון א שופר של עולה — מעג מען? פון איין זייט, קול אין בו ממש, אבער פון דער אנדערער זייט, מ'האט דאך הנאה פון הקדש. דער מסקנא איז אומקלאר — "צריך עיון."

5. **פארבינדונג צווישן די צוויי סטעפס**: ביידע סטעפס זענען פארבונדן: נאר ווייל קול אין בו ממש (סטעפ 1), קען מען זאגן מצוות לאו ליהנות ניתנו (סטעפ 2). ביי א זאך וואו ס'איז דא ממשות'דיגע הנאה (ווי עסן מצוה), וואלט מצוות לאו ליהנות ניתנו נישט געהאלפן.

6. **חילוק צווישן גזל און מעילה/נדר**: ביי גזל, דער קול אליין איז נישט קיין גזלה — ס'איז גענוג. ביי מעילה/נדר, איז דא אן עקסטערע הלכה אז מ'טאר נישט הנאה האבן — דארום דארף מען דעם צווייטן סטעפ פון מצוות לאו ליהנות ניתנו.

7. **פארוואס העלפט מצוות לאו ליהנות ניתנו ביי שופר אבער נישט ביי מצוה?** ביי מצוה, דער גוף ווערט פול — ס'איז א ממשות'דיגע הנאה. ביי שופר, ווייל "קול אין בו ממש", איז די הנאה נאר א שיינע קלאנג, און אויף דעם קען מען זאגן מצוות לאו ליהנות ניתנו. ביי שופר איז די הנאה אן **עקסטערע זאך** — די מצוה איז נישט די הנאה, נאר דאס הערן דעם קול. אבער ביי **מצוה**, וואו דאס עסן אליין איז די מצוה, איז די הנאה אינטעגראל צום מעשה המצוה.

הלכה ד (המשך): מודר הנאה משופר

"לפיכך, המודר הנאה משופר — מותר לתקוע בו תקיעה של מצוה."

פשט: איינער וואס האט א נדר אז ער וועט נישט הנאה האבן פון א שופר — טאר נישט סתם בלאזן (דבר הרשות), אבער מעג בלאזן פאר א מצוה, ווייל מצוות לאו ליהנות ניתנו.

חידושים און הסברות:

1. **ראיה אז מצוות לאו ליהנות ניתנו איז אן עכטע היתר**: פון דעם "לפיכך" זעט מען אז דער כלל "מצוות לאו ליהנות ניתנו" העלפט אפילו ביי אן עכטע איסור הנאה (ווי א נדר), נישט נאר ביי א מדרבנן אדער ביי א מקום וואו ס'איז נישטא קיין מעילה.

2. **א מודר הנאה פון שופר זאל אליין נישט בלאזן**: מענטשן האבן הנאה ווען זיי בלאזן אליין — נישט א פיזישע הנאה פון לייגן דעם שופר אויפן מויל, נאר די הנאה פון זיין דער בעל תוקע, פון הערן זייער אייגענע געבלאזעס. **סתם מודר הנאה מיט שופר** (נישט פאר א מצוה) — איז **יעדער מודה** אז מ'טאר נישט, ווייל מ'האט הנאה פון הערן א שיינע קול (ווי א מוזיקאלישע אינסטרומענט). אבער ווען ס'איז א **מצוה**, זאגט מען מצוות לאו ליהנות ניתנו.

הלכה: שופר של ראש השנה — אין מחללין עליו את יום טוב

שיעור (כתותי מכתת שיעוריה) — דעריבער פעלט דעם שופר דער שיעור וואס א שופר דארף האבן, און מען איז נישט יוצא.

2. ביי עיר הנדחת איז נישטא קיין ביטול — ס'איז בהכרח מחויב שריפה, דעריבער זאגט מען כתותי מכתת שיעוריה.

הלכה ד (המשך): שופר הגזול

"שופר הגזול... אם תקע בו יצא ידי חובתו, שאין המצוה אלא בשמיעת הקול... ואין בכל דין גזל."

פשט: די מצוה פון שופר איז נאר הערן דעם קול. אפילו אויב דער שומע האט נישט אנגערירט און נישט אויפגעהויבן דעם שופר, איז ער יוצא. הערן א קול פון א געגזל'טע זאך איז נישט קיין גזל.

חידושים און הסברות:

1. **דער יסוד פון "קול אין בו ממש"**: דער ביאור פון "ואין בכל דין גזל" איז באזירט אויף דעם כלל אז "קול אין בו ממש" — קול איז נישט א פיזישע ממשות'דיגע זאך וואס מ'קען גזל'ענען. ווען מ'נעמט א לולב, האט מען דעם גוף פון לולב געגזל'ט, אבער ביי שופר, דער קול אליין איז נישט קיין חפצא וואס מ'קען גנב'ענען — נאר דער כלי (דער שופר) איז געגזל'ט.

2. **חילוק צווישן דעם מעשה גזלה און דעם מצוה-מעשה**: אפילו ווען דער תוקע האט יא אויפגעהויבן דעם שופר (און דערמיט א עבירה געטון), איז די מצוה נישט "מצוה הבאה בעבירה" — ווייל די מצוה (הערן דעם קול) איז נישט דאס זעלבע ווי די עבירה (אויפהייבן דעם חפץ). די מצוה געשעט נישט דורך די עבירה.

3. **דער ראב"ד'ס חולק**: דער ראב"ד איז נישט מסכים מיט דעם טעם. ער ברענגט פסוקי דרשה — "יום תרועה יהיה לכם" — אז "לכם" דארף זיין שלכם. ער איז אויך נישט צופרידן מיט דעם טעם אז קול איז נישט קיין הנאה, ווייל — וואס הייסט, קול איז דאך יא א הנאה? דער ראב"ד זאגט **"יום תרועה מכל מקום"** — ער איז יוצא בדיעבד.

4. **לכתחילה טאר מען נישט בלאזן יענעמ'ס שופר**: אפילו לויט דעם רמב"ם טאר מען לכתחילה נישט בלאזן מיט יענעמ'ס שופר — ווייל מ'טאר נישט טון א תשמיש מיט יענעמ'ס זאך. אבער דאס איז א באזונדערע איסור (נוצן יענעמ'ס חפץ), נישט גזלת הקול.

5. **[דיגרעסיע: צו קען מען אסר'ן הערן א קול?]** צו א מענטש קען זאגן "קיינער טאר נישט הערן מיין קול" — דער מסקנא איז אז מ'קען נישט פארבאטן הערן א קול, אזוי ווי מ'קען נישט פארבאטן גיין אונטער דעם שאטן פון א בוים. דאס איז נישט א חפצא וואס מ'קען פארבאטן. (עס ווערט דערמאנט אז היינטיגע מענטשן וועלן זאגן "קאפירייטס" — אבער דאס איז א באזונדערע ענין.)

הלכה ד (המשך): שופר של עולה

"שופר של עולה לא יתקע, ואם תקע יצא, שאין בכל דין מעילה. ואם תאמר הלא נהנה בשמיעת הקול — מצוות לאו ליהנות ניתנו."

פשט: א שופר פון אן עולה (קרוב וואס איז גאנץ הקדש) — לכתחילה טאר מען נישט בלאזן, אבער אויב מ'האט געבלאזן איז מען יוצא, ווייל קול האט נישט קיין דין מעילה. און אויף דער קשיא אז מ'האט דאך הנאה — איז דער תירוץ: מצוות לאו ליהנות ניתנו.

חידושים און הסברות:

1. **צוויי סטעפס אין דעם רמב"ם**: דער רמב"ם גיט צוויי נקודות: (א) אין בכל דין מעילה — קול אין בו ממש, אזוי ווי ביי גזל; (ב) מצוות לאו ליהנות ניתנו — אפילו אויב מ'זאגט ס'איז דא הנאה, איז א מצוה נישט "הנאה". עס ווערט שטארק געפרעגט פארוואס דער רמב"ם דארף ביידע סטעפס — אויב מצוות לאו ליהנות ניתנו איז גענוג, פארוואס דארף ער דעם ערשטן סטעפ? און אויב אין בכל דין מעילה איז גענוג, פארוואס דארף ער דעם צווייטן?

הלכה: מי רגלים אין שופר

"ולא יתנו לתוכו מי רגלים לעולם, מפני הכבוד, שלא יהיו מצות בזויות עליו."

פשט: מ'טאר קיינמאל נישט אריינלייגן מי רגלים אין א שופר (הגם מי רגלים איז א שארפע זאך וואס מ'האט אמאל גענוצט צום רייניגן), ווייל עס איז נישט מכובד'יג.

חידושים און הסברות:

1. "מפני הכבוד" מיינט נישט כבוד פון דעם אייבערשטן (ער ווערט נישט "אפענדעט"), נאר עס מיינט **שלא יהיו מצות בזויות עליו** — אז דער מענטש אליין זאל זיך מתייחס זיין צו מצוות מיט כבוד, אלס א חינוך פאר זיך אליין אז די מצוה זאל ביי אים חשוב זיין.
2. ווערט פארגליכן צו דער דין ביי **כיסוי הדם** אין גמרא, וואו מ'זאל נישט מכסה זיין ברגל — הגם דם האט נישט קיין קדושה, אבער ווייל ס'איז א מצוה דארף מען עס מכבד זיין.
3. א שופר איז נאר א **תשמיש מצוה** (נישט תשמיש קדושה), און האט נישט קיין קדושה אין זיך — פונדעסטוועגן דארף מען עס באהאנדלען מיט כבוד.
4. ביי קטורת איז אויך דא אזא דין מיט מי רגלים מפני הכבוד.

הלכה: שיעור השופר

"שיעור השופר כדי שיאחזנו בידו ויראה לכאן ולכאן."

פשט: דער שופר מוז גרויס גענוג זיין אז ווען מ'האלט עס אין האנט, זאל עס נאך ארויסשטעקן פון ביידע זייטן.

חידושים און הסברות:

1. אין גמרא שטייט אז דער שיעור איז א **טפח**, אבער דער רמב"ם שרייבט עס נישט קלאר אויס — ער גיט נאר די סימנים (שיאחזנו בידו ויראה לכאן ולכאן), וואס קומט אויס בערך א טפח פלוס.
2. **פארוואס האבן חז"ל געגעבן דעם שיעור:** ביי אכילה איז דער שיעור געווענליך א גרוגת אדער ביצה, אבער ביי שופר (און לולב) איז דער שיעור פון גרויסקייט אנדערש. דער שיעור ביי שופר איז אז מ'דארף **קענען זען דעם שופר** — עס זאל נישט אויסקוקן ווי ער מאכט די קול מיט זיין האנט אליין.
3. הגם די עיקר מצוה איז שמיעה, איז דא א געוויסע **כבוד** ענין — אזוי ווי מ'האט פריער געזען אז מ'דארף א שיינע בלאזער, א שיינע שופר, נישט נוצן אומכבוד'יגע זאכן — אפשר איז דא אן ענין פון **"זה א-לי ואנהו"** ביי שופר.

הלכה: נסדק לארכו — פסול

"נסדק לארכו — פסול."

פשט: אויב דער שופר איז געשפאלטן געווארן אין זיין לענג, איז ער פסול.

חידושים און הסברות:

1. צי דער פסול איז ווייל מ'הערט נישט די קול **געהעריג**, אדער ווייל ס'איז שוין נישט קיין שופר — א שופר דארף האבן א חלל פאר א קול אריבערצוגיין, און אז ס'איז נסדק לארכו איז עס אפן.
2. "לארכו" מיינט די **גאנצע לענג** — איבעראל פון שופר איז דא א סדק, אויך דארטן וואו מ'לייגט דעם מויל.
3. דער רמב"ם זאגט נישט מפורש "כולו" אדער "רובו" — "נסדק לארכו" קלינגט ווי כולו.
4. אז ס'איז נסדק לארכו, איז **אויס שופר** — ס'איז נישט מער א כלי וואס קען האלטן א קול.

"שופר של ראש השנה אין מחללין עליו את יום טוב, אפילו בדבר שבות. כיצד? היה השופר בראש האילן או מעבר הנהר ואין לו שופר אלא הוא, אינו עולה באילן ולא שט על פני המים כדי להביאו. ואין צריכין לומר שאין חותכין אותו ואין עושין בו מלאכה."

פשט: מ'טאר נישט מחלל זיין יום טוב פאר שופר — נישט מיט א דאורייתא מלאכה, און אפילו נישט מיט א דרבנן (שבות). ביישפילן: ארויפגיין אויף א בויס (שבות — שמא יתלוש), שווימען אריבער א טייך (שבות — שמא יעשה חבית), צושניידן דעם שופר פון א בהמה (מלאכה דאורייתא — תולש/קוצר), אדער מאכן מלאכה מיט דעם שופר.

חידושים און הסברות:

1. **בלאזן שופר אליין** — איז דאס א כלי שיר? דאס **עצם בלאזן מיט א שופר** איז אן איסור דרבנן פון כלי שיר / **השמעת קול**. אבער א חילוק: די **געווענליכע גזירה** פון כלי שיר איז הויפטזעכליך וועגן **סטרינג-אינסטרומענטן** וואס מ'דארף אייביג פיקסן (שמא יתקן כלי שיר). א שופר, **חליל, קרן** — זענען פשוט א כלי מיט א לאך, נישט דעליקעט ווי סטרינגס. אבער עס קען זיין אז **השמעת קול** אליין איז אסור אפילו אן א כלי, ווי ביי **רפואה בשבת** וואו מ'האט גע'אסר'ט יעדע רפואה אפילו ווען ס'איז נישט שייך צו שחיקת סממנים.

2. **פארוואס איז שופר מותר אויף ראש השנה אויב ס'איז אן איסור דרבנן?** ווייל די תורה האט געזאגט **צו בלאזן שופר** איידער די רבנן האבן גע'אסר'ט כלי שיר — די רבנן האבן נישט גע'אסר'ט שופר בלאזן אויף ראש השנה. דער באווייז: די **משנה** זאגט אז מ'לערנט תינוקות צו בלאזן אפילו אויף שבת. ממילא, אויף **ראש השנה וואס פאלט אויף שבת**, איז דער איסור **שמא יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים** (דאס איז די ספעציעלע גזירה), **נישט** דער איסור פון שמא יתקן כלי שיר — ווייל דער כלי שיר איסור איז שוין **נעלם געווארן** דורך די מצוה פון ראש השנה.

3. **"חותכין אותו" — וואס מיינט עס? "חותכין אותו" מיינט אראפשיניידן פון די בהמה** — דאס איז א **מלאכה דאורייתא** (תולש/קוצר). עס מיינט **נישט** צושניידן אן אראפגעשניטענע שופר, וואס וואלט נאר געווען א דרבנן (מתקן כלי).

4. **פארוואס זענען חכמים נישט מתיר שבות במקום מצוה?** דער כלל איז אז **שבות דשבות במקום מצוה** איז מותר (למשל דורך א גוי), אבער א **שבות אליין** פאר שופר האבן חכמים **נישט מתיר געווען**. דער טעם: ווייל **יום טוב איז עשה ולא תעשה**, און די שבותים פון חכמים זענען דא צו **פראטעקטן** דעם עשה ולא תעשה פון יום טוב. ממילא איז **שופר נישט חשוב'ער** ווי יום טוב — ס'איז נאר אן עשה קעגן אן עשה ולא תעשה. אויך: **עשה דוחה לא תעשה** גייט נישט דא, ווייל יום טוב האט **עשה ולא תעשה**.

5. **אויב מ'טוט עס אבער יא — מצוה הבאה בעבירה?** אויב מ'האט יא מחלל געווען יום טוב צו באקומען דעם שופר, **גייט דער שופר נישט זיין בטל** — עס איז **נישט מצוה הבאה בעבירה**, ווייל די **עבירה איז געטון געווארן אלס הכנה**, נישט בשעת מעשה המצוה. אבער **לכתחילה טאר מען עס נישט טון**.

הלכה: נותנין לתוכו מים או יין או חומץ

"נותנין לתוכו מים או יין או חומץ ביום טוב כדי לצחצחו."

פשט: מ'מעג אריינגיסן וואסער, וויין, אדער עסיג אין דעם שופר אויף יום טוב צו רייניגן עס.

חידושים און הסברות:

- עס איז נישט גאנץ קלאר וואס דער חידוש איז — עס איז נישט קיין מלאכה. אפשר וואלט מען געמיינט עס איז מוקצה אדער עפעס, אבער מ'מעג.

הלכה: נסדק לרחבו

"נסדק לרחבו — אם נשתייר בו כשיעור, כשר, כאילו נכנס ממקום הסדק."

פשט: אויב דער שופר איז געשפאלטן אין זיין ברייט (קוועריג), רעכנט מען אז דער שופר הייבט זיך אן פון נאך דעם סדק, און אויב ס'בלייבט נאך א שיעור, איז ער כשר.

חידושים און הסברות:

1. צי ס'איז דא א פראבלעם פון חציצה — אז דער מויל רירט ביי דעם פסול'ן טייל, נישט ביי דעם כשר'ן טייל. דער כסף משנה זאגט אז דאס רעדט זיך נאר אויב ס'איז געווען א שיעור לצד הפה — דאס הייסט, דער כשר'ער טייל מוז זיין ביים זייט וואו מ'בלאזט.

2. עס ווערט געפרעגט: פארוואס זאל חציצה זיין א פראבלעם — ווי לאנג ס'איז משמיע א קול, איז דאך דער עיקר קול שופר? דער כסף משנה האלט אנדערש.

3. אפשר איז ציפוי במקום הנחת פה (וואס מ'וועט שפעטער לערנען) עפעס אנדערש און נישט א סתירה צו דעם.

הלכה: נקב וסתמו

"נקב — אם סתמו שלא במינו, פסול. סתמו במינו — אם נשתייר רובו שלם, ולא עיכבו הנקבים שנסתמו את התקיעה, הרי זה כשר."

פשט: א לאך אין שופר וואס מ'האט פארשטאפט מיט נישט-שופר-מאטעריאל איז פסול. מיט שופר-מאטעריאל איז כשר נאר אויב (1) רוב שופר איז גאנץ, (2) די פארשטאפטע לעכער זענען נישט מעכב די תקיעה, און (3) ס'איז במינו.

חידושים און הסברות:

1. ביי שלא במינו, פארוואס זאל מען נישט זאגן אז דער פרעמדער מאטעריאל ווערט בטל צום שופר וואס איז דער רוב, אזוי ווי ביי יעדע כלי וואס מ'פארריכט? דער ענטפער בלייבט אפן.

2. דער רמב"ם'ס שיטה איז א גרויסע חומרא: מ'דארף אלע דריי תנאים — (א) במינו, (ב) רובו שלם, (ג) לא מעכב את התקיעה. אפילו ווען ס'טוישט נישט די קול, אפילו ווען ס'איז נאר א מיעוט — אויב ס'איז שלא במינו, איז פסול. דאס ווייזט אז ס'איז דא א דין אז מ'דארף בלאזן מיט א שופר, נישט מיט א שופר פלוס עפעס אנדערש.

3. דער ראב"ד חולק און האלט אז מ'דארף נאר איינע פון די דריי תנאים (על דרך "או"): למשל, אויב ס'איז שלא במינו אבער ס'איז נישט מעכב את התקיעה, איז כשר; אדער אויב ס'איז במינו, איז כשר אפילו אן די אנדערע תנאים. דער ראב"ד'ס סברא: ביי במינו — וואס גייט אן אז ס'מאכט אן אנדערע קול, ס'איז דאך א קול פון מין שופר; ביי שלא במינו — אויב ס'פעלט נאר אלץ די קול שופר (ס'איז נישט מעכב), וואס גייט אן אז ס'האט א סתירה?

4. דאס איז שוין די צווייטע גרויסע חומרא פון רמב"ם אין הלכות שופר קעגן אנדערע ראשונים (די ערשטע איז אז נאר קרן הכבש איז כשר).

הלכה: קדחו בזכרותו — כשר

"קדחו בזכרותו — כשר."

פשט: אויב איינער האט דורכגעלעכערט דעם שופר דורך דעם אינעווייניגסטן ביין (זכרות) — דער ביינערנער קערן וואס וואקסט אינעווייניג אין שופר, איז כשר.

חידושים און הסברות:

1. א שופר האט אינעווייניג א ביין (זכרות) וואס פילט אן דעם חלל. געווענליך נעמט מען עס ארויס און ס'בלייבט די אויסערליכע הארן. דא רעדט מען ווען מ'האט עס נישט ארויסגענומען, נאר דורכגעלעכערט א לאך דורך דעם ביין, און די קול גייט דורך דעם ביין'ס חלל.

2. הגם מ'בלאזט נישט אריין אין דאס וואס הייסט "שופר" (די אויסערליכע הארן), נאר אין דעם זכרות — איז עס כשר ווייל ס'איז במינו, און מין במינו אינו חוצץ.

3. דאס איז אנדערש ווי סתמו במינו — דארט רעדט מען פון א פרעמד שטיקל שופר וואס מ'האט געברענגט צו פארשטאפן א לאך. דא איז דער זכרות א נאטירליכער טייל פון דער זעלבער שופר, ס'איז נאך אלץ א נארמאלע שופר.

הלכה: דבק שברי שופרות — פסול

****דבק שבר**

י שופרות עד ששלימו לאחד — פסול.**

פשט: אויב מ'האט צוזאמגעקלעבט שטיקלעך פון שופרות ביז זיי מאכן צוזאמען א שיעור — פסול.

חידושים און הסברות:

1. ס'קען נישט זיין בעסער ווי סתמו במינו — יעדער שטיקל אליין איז פחות משיעור, און דאס צוזאמקלעבן מאכט עס נישט צו איין נייער שופר.

2. שופר איז ווען ס'איז נאטירליך — ווען ס'זעט אויס ווי איין גאנצע שופר. א צוזאמגעשטעלטע שופר איז נישט א שופר.

הלכה: הוסיף עליו כל שהוא — פסול

"הוסיף עליו כל שהוא, בין במינו בין שלא במינו — פסול."

פשט: אויב מ'האט צוגעלייגט צום שופר אפילו א ביסל, סיי פון שופר-מאטעריאל סיי פון אנדערש — פסול.

חידושים און הסברות:

1. שטארקע קשיא: פארוואס איז במינו פסול? פריער האט דער רמב"ם געזאגט אז מין במינו אינו חוצץ (ביי קדחו בזכרותו)! פארוואס איז דעמאלטס ביי הוסיף עליו במינו פסול?

2. דער חילוק: חציצה איז אן אנדערע זאך ווי הוספה. ביי חציצה האסטו שוין א שופר, און עפעס שטערט אינעווייניג — דארט איז מין במינו אינו חוצץ. אבער ביי הוסיף עליו מאכסטו דעם שופר גרעסער — דאס איז "שופר פלוס", און ס'דארף זיין איין שופר און נישט צוויי שופרות.

3. דער יסוד: אזוי ווי ביי דבק שברי שופרות, לערנט מען אז א שופר מוז זיין איין נאטירליכע שופר.

4. חילוק צווישן דבק שברי שופרות און הוסיף עליו במינו: ביי דבק שברי שופרות איז קיין איינער נישט א רוב; ביי הוסיף עליו איז דא א רוב כשר'ע שופר, און מ'האט נאר צוגעלייגט א שטיקל במינו — וואלט מען געמיינט אז ווייל מין במינו אינו חוצץ, זאל עס כשר זיין. פונדעסטוועגן איז פסול, ווייל הוספה איז נישט חציצה — מ'מאכט א נייע שופר, נישט מ'פארשטאפט א לאך אין אן עקזיסטירנדע שופר.

הלכה: נתן שופר בתוך שופר

"נתן שופר בתוך שופר — אם קול פנימי שמע, יצא. אם קול חיצון שמע, לא יצא."

פשט: ווען מ'לייגט איין שופר אין אן אנדערן אריין: הערט מען דעם אינעווייניגסטן שופר — יוצא, ווייל דער קול גייט דורך איין שופר. הערט מען דעם אויסנווייניגסטן — נישט יוצא, ווייל דער קול איז שוין דורכגעגאנגען א חציצה.

חידושים און הסברות:

פשט: א שופר וואס מאכט אן אומגעוויינטלעכע קול — גראב, דין, הייזעריג — איז כשר, ווייל אלע קולות זענען כשר ביי שופר.

חידושים און הסברות:

1. דער עיקר פון שופר איז נישט צו הערן א שיינע קול, נאר צו הערן „קול שופר“. אזוי לאנג ווי דער שופר אליין איז כשר (נישט צוגעלייגט פרעמדע זאכן), איז דער סארט קול אומוויכטיג.

2. אבער ווען דער קול ווערט געטוישט דורך א פרעמדע צוגאב (ווי זהב), דעמאלטס איז „נשתנה קולו“ א פראבלעם — ווייל דעמאלטס הערט מען דעם קול פון דעם גאלד, נישט פון דעם שופר.

3. **[דיגרעסיע: רבנו בחיי — שכל הקולות כשרין]** רבנו בחיי גייט קעגן די וואס זוכן שיינע בעלי תוקעים מיט גוטע שופרות — ווייל דער עיקר איז צוברעכן דאס הארץ. ס'זענען געווען רבי'ס וואס האבן קוים אריינגעבלאזן, אבער דאס הארץ איז געווען דערביי. אבער ס'איז שווער צו זאגן אז ס'איז גארנישט קיין ענין פון „זה אלי ואנוהו“ — א הידור מצוה מיט א שיינע קול. ס'ווערט הומאריטיש באמערקט אז „גאליציאנער אידן“ און דער דזשיקובער רבי וואלטן הנאה געהאט פון דעם שטיקל — „כל הקולות כשרים“, דער עיקר איז מ'בלאזט מיט א שבור לב.

הלכה: תקע בתוך הבור או המערה — קול שופר vs. קול הברה

"התוקע בתוך הבור או בתוך המערה — אותם העומדים בתוך הבור או המערה יצאו. העומדים בחוץ — אם קול שופר שמעו, יצאו; אם קול הברה שמעו, לא יצאו. וכן התוקע לתוך חבית גדולה וכיוצא בה — אם קול שופר שמעו, יצאו; אם קול הברה שמעו, לא יצאו."

פשט: ווער עס שטייט אינעווייניג אין דער גרוב/מערה הערט דירעקט דעם שופר — יוצא. ווער עס שטייט דרויסן — דארף מען אונטערשיידן: הערט מען דעם אמת'ן קול שופר — יוצא; הערט מען נאר דעם ווידערקול (הברה/עקא) — נישט יוצא. דאס זעלבע ביי בלאזן אין א גרויסע פאס.

חידושים און הסברות:

1. דאס איז א המשך פון דעם כלל „כל הקולות כשרין“ — אבער מיט א חילוק: ווען דער קול איז א ריינער קול שופר, איז אלעס כשר. אבער ווען דער קול איז א קול הברה — א ווידערקול וואס קלאפט זיך אן אין די ווענט און קומט צוריק — איז דאס נישט מער „קול שופר“.

2. **טיפע קשיא:** דער קול הברה איז דאך אויך „געשען דורך די שופר“ — פארוואס זאל עס נישט זיין כשר? דער תירוצ: ס'איז נישט דירעקט געהערט דעם קול פון דעם שופר, נאר א סעקאנדערע רעפלעקציע.

3. **פראקטישע שאלה:** וויאזוי שטימט דאס מיט א שול וואס האט גוטע אקוסטיקס וואס פארשטארקט דעם שופר-קול? ווען הייסט עס שוין „קול הברה“ און נישט „קול שופר“? דאס בלייבט אן אפגעקליקט.

4. **פונדאמענטאלע קשיא:** יעדער קול וואס מ'הערט איז טעכניש א „הברה“ — קלאנג-וועלן וואס קלאפן זיך אן און קומען צוריק. דער חילוק וואס די חכמים האבן געמאכט איז צווישן דירעקטער קול שופר צו א ווידערקול וואס האט פארלוירן זיין אידענטיטעט אלס קול שופר.

עד כאן פרק א' פון הלכות שופר.

1. דאס איז א המשך פון דעם כלל פון ציפהו מבחוץ — דער אויסנווייניגסטער שופר איז ווי אן אויסנווייניגסטע באדעקונג, און אזוי לאנג ווי דער אינעווייניגסטער קול קומט דורך, איז כשר.

2. **קשיא: פארוואס זאל דאס זיין א חציצה — ס'איז דאך מין במינו, ביידע זענען שופרות?** דער תירוצ: דער דין איז נישט וועגן חציצה פון מאטעריאל, נאר וועגן **אידענטיטעט פון דעם קול** — מ'דארף הערן דעם קול פון דעם שופר וואס מ'בלאזט אריין, נישט פון דעם צווייטן שופר. ווען מ'הערט דעם אויסנווייניגסטן, הערט מען א סעקאנדערע רעפלעקציע, נישט דעם אריגינעלן קול.

3. דאס איז בכלל א מאדנע מעשה — „וואס פאר א נארמאלער מענטש בלאזט מיט צוויי שופרות?“ — אבער דער רמב"ם פסק'נט אויך אזעלכע אומגעוויינטלעכע פאלן.

הלכה: הפך את השופר ותקע בו — פסול

"הפך את השופר ותקע בו — פסול, ווייל נשתנה מבריאתו, ודרך העברתו בעיניו."

פשט: ווער עס דרייט איבער דעם שופר — בלאזט אריין פון דער ברייטער זייט (מן המרחב) אנשטאט פון דער שמאלער זייט (מן המצר) — איז פסול.

חידושים און הסברות:

1. דער טעם איז „נשתנה מבריאתו“ — ס'איז נישט דער נאטירלעכער וועג פון דעם שופר.

2. דער רמב"ם ברענגט א פסוק, והעברת שופר תרועה — דערפון לערנט מען „דרך העברתו“, מ'דארף בלאזן אויף דעם נאטירלעכן אופן ווי דער שופר איז באשאפן געווארן.

הלכה: שינויים וואס זענען כשר (היה ארוך וקצר, גרדו, וכו')

"היה ארוך וקצר — כשר. גרדו, בין מבפנים בין מבחוץ, אפילו העמידו על גלדו — כשר."

פשט: שינויים וואס נעמען נאר אוועק פון דרויסן אבער דער עיקר שופר בלייבט — זענען כשר. אפגעשניטן א שטיק (אזוי לאנג ווי ס'בלייבט א שיעור), אויסגעקראצט, אדער א תולעת האט אויסגעגעסן טיילן — אפילו ס'בלייבט נאר א גאנץ דינע שיכט — כשר.

חידושים און הסברות:

1. דער כלל: אלע שינויים וואס זענען „אינדרויסן“ — וואו דער עיקר שופר בלייבט — שטערן נישט. נאר שינויים וואס טרעפן דעם עצם פון דעם שופר (ווי צולייגן פרעמדע מאטעריאלן, אדער פארקלענערן אונטער דעם שיעור) זענען פסול.

הלכה: כל הקולות כשרין בשופר

"היה קולו עב או דק או צרוד — כשר, שכל הקולות כשרין בשופר."

תמלול מלא

חודש השביעי. אזוי ווי גלייך אין אנפאנג הלכות שופר זענען מיר אז דער חודש השביעי איז מדמה אז ס'האט עפעס א געוויסע... אלע מצוות פון דעם חודש האבן עפעס איינס. אקעי, דאס איז אלעס דרש. אבער דער רמב"ם האט עס פשוט צוזאמגעשטעלט ווייל זיי זענען "נעיבארס", זיי זענען בערך די זעלבע פאר ימים טובים, און זיי זענען קורצע הלכות, יעדע איינס פון זיי

הלכות שופר סוכה ולולב: מבוא והלכות שופר — פרק א', הלכה א'

מבוא: סטרוקטור פון הלכות שופר סוכה ולולב

Speaker 1: נו, רבותי, מיר גייען אנהייבן א נייע הלכה, וואס די הלכה הייסט הלכות שופר סוכה ולולב. דער רמב"ם שטעלט צוזאם אלע מצוות פון

שופר, אבער דער רמב"ם רעדט די לשון המקרא, תרועת השופר בראש השנה, **שנאמר "יום תרועה יהיה לכם"**. תרועה און תקיעה זעט אויס נישט די זעלבע ווארט. תוקעין מיין איך איז א פראקטישע זאך פון אריינלייגן עפעס, אריינלייגן תוקע בפיו, און אריינשטעקן אין די מויל און בלאזן, ניין? תרועה איז די קול וואס מ'הערט.

תרועה vs. תקיעה — לשון המקרא

Speaker 1: און די ריזען וואס מ'האט גערעדט וועגן דעם באריכות אין אנדערע מאל, ווער ס'ווייל זוכן אין די אלטע שיעור וועט אפשר טרעפן, די פשטות דראמא וואס אין די תורה שטייט דאך קיינמאל נישט תקיעה, ס'שטייט נישט יום תרועה. איז דער טייטש, ממילא זאגט דער רמב"ם אז די מצוה איז לשמוע תרועה. שפעטער וועט מען זען אז ס'איז דא... אבער דא, ראש השנה שטייט יום תרועה. יא, באלד וועט מען זען אז ס'איז דא תרועה און תקיעה על פי הלכה רופט מען זיך דאס אנדערע קולות, אבער דאס באופן כללי פון דעם מקור המצוה הייסט אלעס תרועה. דאס איז לכאורה דער פשט. יא?

Speaker 2: רייט. שטימט? ס'קען זיין. איך מיין אז פאריגע מאל האבן מיר אונז געלערנט אז ווען מ'רעדט וועגן די מעשה זאגט מען תוקעים, און די קול פון שופר ווערט גערופן קול תרועה, אזוי ווי יום תרועה. אבער ס'איז דא אויך מריעים. מ'קען אפשר נישט זאגן מריעים תקיעה, איך ווייס נישט פארוואס.

Speaker 1: פשוט פשט איז... ווייטער...

ושופר שתוקעין בו — קרן הכבשים הכפוף

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם, די מצוה איז שוין, עד כאן, איך ווייס נישט אז דאס איז די מצוה. נעמען יום תרועה יהיה לכם. גייען זיך לערנען וועלכע שופר מ'זאל נוצן. וואס נוצט מען? מיט וואס מאכט מען די תרועה? זאגט דער רמב"ם, אבער עקשולי, ער וויל אויך ברענגען א ראייה פון די תורה. ס'הייסט, לאמיר, באלד טוט מען לערנען מער פרטים וועגן וועלכע שופר איז כשר. דא שטייט שוין גראדע אלע הלכות, אבער ס'איז דא דא א שאלה. ס'הייסט, ס'שטייט אין תורה תרועה, ווייסט מען נאך נישט אז מ'בלאזט שופר. מ'ווייסט אפילו נישט אז מ'בלאזט ערך אגב, מ'ווייסט אז מ'מאכט תרועה. גיי ווייסן וואס מיינט תרועה. עס מאכן נאויס, ראו לה' כל הארץ, וואס מיינט נישט דוקא מיט א שופר, אפשר מיט א חצוצרות, אפשר מיט נישט. פארדעם גלייך דער רמב"ם ברענגט, וואס איז דער שופר? ער זאגט די הלכה, און ער ברענגט די מקור דערפון. שטימט? ווי ווייסט מען אז די תרועות איז מיט א שופר? קודם זאגט ער, וואס איז דער שופר? זאגט ער, **ושופר שתוקעין בו**... דער שופר וואס מ'בלאזט. ער זאגט תרועות השופר, ווארפט ער יעצט אריין. וועלכע שופר? ס'איז דא אז ס'זעט אויס מערערע מיני שופרות, אנדערע בהמות וואס האבן קרנות. וועלכע איז גוט פאר ראש השנה, און דא געבט דער רמב"ם א ווארף אריין בין בראש השנה בין בין יובל. מען וועט שוין זען פארוואס ער ברענגט דא יובל, ווייל די לימוד פאר ראש השנה לערנט מען ארויס פון יובל. **הוא קרן הכבשים הכפוף**, די קרן פון כבשים פון יונגע בהמות וואס איז איינגעבויגן. כבשים האבן זיך דא... שפעטער, יא?

Speaker 2: נישט צו טון ווי יונג ס'איז.

Speaker 1: ניין, ס'איז דא וואס זאגן אז כבשים מיינט אלע סארטן בהמות דקות. ס'איז דא אסאך מחלוקת ראשונים אין די פונקטליך וועלכע מין שופר. ס'איז דא וואס לערנען פשט אין די רמ"א אז ס'מיינט דוקא כבש, און ס'איז דא וואס לערנען די רמ"א מיינט כבשים ודומיהם, יונגע, לאפוקי פרה, אבער א עז, א כבש, א... אה, אה, אה, סאו, דאס וואס דער רמב"ם זאגט כבשים איז אזוי ווי די שיטה פון... ס'איז דא א מחלוקת אין די גמרא, אין די משנה, און דער רמב"ם פסק'נט ווי די שיטה אז ס'איז קרן הכבשים הכפוף.

צוויי משניות — מחלוקת ראשונים

איז נישט גענוג לאנג צו מאכן פון דעם אן עקסטערע זאך. דער רמב"ם האט א מנהג אסאך מאל אויף דעם אופן צוזאמנעמען.

Speaker 2: ווי נאך? וועלכע נאך הלכות שטעלט ער צוזאמען אפאר סארטן?

Speaker 1: דא אין הלכות חנוכה ומגילה. חנוכה ומגילה, אקעי. מסתמא דא אין נאך אין אנדערע חלקי ה... אקעי, דאס איז גלייך דא וועגן זיך. עירובין האט ער אויך געמאכט עירובי חצרות און עירובי תחומין.

Speaker 2: יא, אבער דאס האט די גמרא שוין געטון. דאס איז נישט צוויי מצוות.

Speaker 1: אה, אה, אהם, יא. שוין.

איז דאס איז הלכות שופר, די מצוה פון שופר בראש השנה, און נאכדעם די צוויי מצוות פון סוכות, וואס איז סוכה ולולב.

Speaker 2: יא, אבער ס'איז נישט אלע מצוות פון חודש השביעי, ווייל ס'איז דא יום כיפור, וואס זיי האבן שוין געהאט עקסטערע הלכות שביתת עשור.

Speaker 1: אה, יענץ שטימט, ווייל ער האט קודם געמאכט שבת, און נאכדעם מיט שבת האט זיך גוט געשטימט שביתת עשור, וואס איז א סארט שבת. און יעצט גייט מען צו די מער פרטיות'דיגע מצוות. דאס הייסט, אויך אין הלכות יום טוב איז שוין געשטאנען די הלכות פון שביתת פון ראש השנה און פון סוכות. דא זאגט ער די מצוות פרטיות פון ראש השנה און סוכות.

הקדמת הרמב"ם: שלש מצוות עשה

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם, **"יש בכללן"**, צווישן די דריי איז דריי אנדערע מצוות, אבער צווישן די דריי וואס איך האב דא צוזאמגעשטעלט איז צווישן די דריי **שלש מצוות עשה**. דאס הייסט, יעדער איינער פון זיי האט בעצם איין מצוה, א מצוה עשה, נישטא קיין מצוה לא תעשה. **"וזהו פרטן"**: שופר איז **"לשמוע קול שופר באחד בתשרי"**, צו הערן קול שופר, אזוי ווי דער רמב"ם האט געזאגט אז די מצוה איז די שמיעה. די מצוה פון סוכה איז **"לישב בסוכה שבעת ימי החג"**. און **"ליטול לולב"** צו שאקלען, אנכאפן לולב **"במקדש כל שבעת ימי החג"**. דער רמב"ם ברענגט דא די מצוה וואס איז במקדש. און אוודאי ווייניגער וועלן מיר זען אז נישט אין מקדש איז עס דער ערשטער טאג, יא?

Speaker 2: יא, אז פארוואס שטייט נאר במקדש?

Speaker 1: וועלן מיר באלד אויסגעפינען. ווען מיר וועלן אנקומען צו פרק... וואטעווער פרק ס'איז זיין. און די מצוות קען מען לערנען שוין, זאגט דער הייליגער רמב"ם, פרק א'. ניין, ס'האלט... פרק א'. סאו, אויב מ'געדענקט די סטרוקטור, באט סתם, איך האב נישט דא קיין מפתח. פרק א', און וויפיל פרקים איז דא אויף הלכות שופר?

Speaker 2: פרק א' און ב'?

Speaker 1: ער זאגט אוודאי, ס'איז אלעמאל ב', יא. ניין, א', ב' און ג'.

א', ב' און ג' זענען שופר.

Speaker 2: יא, ר' שחן, און נאכדעם, אה, און נאכדעם ד' איז שוין לולב.

Speaker 1: ד' איז שוין לולב. ד' איז שוין לולב, יא. ד' און ה' איז שוין לולב. און ס'איז אלעס ה', ו' איז לולב, סארי, און ז', ח' איז לולב, יא? אקעי, דאס איז בערך די סדר. שוין, יא. און סאו דריי פרקים אויף הלכות שופר, אדער אויך דאך איז ראש השנה, באט ס'איז אלעס קאנעקטעד מיט די שופר. יא.

פרק א', הלכה א': מצות עשה לשמוע תרועת השופר

Speaker 1: זאגט דער הייליגער רמב"ם, מצות עשה. געוואלדיג! ס'קומט שוין באלד אלול, ס'איז א גרויסע פאסיגע צייט. זאגט דער הייליגער רמב"ם, **מצות עשה של תורה לשמוע תרועת השופר, די בלאזן פון די שופר, בראש השנה**. אינטערעסאנט, ביי אונז איז די לשון אייביג תקיעת

הלכה א (המשך) — "וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים"

Speaker 1: רוב אנדערע ראשונים, דער ראב"ד און דער רא"ש, אלע האבן געהאלטן אז די צווייטע משנה איז נאר א שיינע זאך, ס'איז נישט קיין מעכב, און ביי דעם איז נישט קיין סתירה די צוויי משניות. דער רמב"ם האט געהאלטן אז ס'איז א מחלוקת די צוויי משניות, און אויב ס'שטייט אין די גמרא אז מ'דארף טון קרן הכפור, איז פשוט אז מ'פסק'נט נישט די משנה פון אז אלע שופרות זענען כשרים חוץ משל פרה. דאס איז לכאורה דער טייטש פון דער רמב"ם.

נאכדעם זאגסטו דא עפעס וואס מ'האט געזאגט, קוק, **"וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים"**. ער זאגט קלאר. ער זאגט נישט די ווארט נאכאמאל "הכפור".

סא דער כסף משנה זאגט אז דער רמב"ם זאגט עס נישט נאכאמאל, ווייל אלע קרן הכבש איז כפור. כפור איז א סימן, איז אזוי ווי ער זאגט, וואסערע קרן הכבש? דער כפור. ס'איז דא אנדערע וואס האבן אריינגעלערנט אין דעם רמב"ם אז קרן הכבשים דארף מען זוכן דעם כפור, און נאכדעם האבן זיי זיך געמוטשעט פארוואס ווען ער זאגט נאכדעם "וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים", פארוואס זאגט ער נישט נאכאמאל "הכפור"? אבער איך מיינן אז ס'מאכט אונז איבער דער מגיד משנה.

דיסקוסיע: וואס איז א יעל?

Speaker 1: אבער דער יעל, יעל זאגסטו דאך אזוי ווי אן ענליכע זאך צו א כבש. ס'איז נישט א כבש, ס'איז א סארט, ס'איז א גרעסערע כבש, ס'איז א סארט, ניין? די בושא איז אז מ'קען זיך נישט אזוי אויס מיט די בהמות. מ'דארף גיין צו די רועה צאן פאר אפאר חדשים, אזוי ווי רב, און מ'וועט פארשטיין און וויסן וואס איז א כבש און וואס איז א יעל. יעל איז א גרויסער. ס'איז דיי... וויאזוי רופט מען דאס אין אידיש? איז דאס די זעלבע בהמה? ס'איז נאר א חלק אין עידוש? איך וויל נישט... ס'איז אן אנדערע סארט.

כבש איז א יונגע פרה. וואס? כבש איז א שעפסל. כבש איז א שעפסל. א יונגע פרה איז גארנישט, א פרה. עגל. כבש איז א שעפסל. א פרה האט נישט קיין... איך מיינן ס'האט הערנער. ס'איז דא פרות וואס האבן הערנער. כבש איז א שעפעלע. ס'איז דא ציגן. א יעל איז א גרויסע ציג, אזא סארט זאך. ס'איז נישט קיין שעפסל.

הלכה א (המשך) — דער מקור אז תרועה דארף זיין בשופר

Speaker 1: עניוועיס, דער רמב"ם'ס שיטה איז אז ס'דארף זיין דאס. אבער לאמיר צוריקגיין ווייטער צו דער רמב"ם, ווייל דער רמב"ם וויל ברענגען א ראיא אז מ'דארף בכלל א שופר. דאס איז צוויי זאכן וואס קאנעקט דא. ער האט דאך געזאגט "יום תרועה", ער האט נישט געזאגט וועלכע מין תרועה.

זאגט דער רמב"ם, **"אף ישראל נצטוו בתורה תרועה בשופר בראש השנה"**, אז די תרועה דארף זיין דוקא מיט א שופר. פון וואו ווייסן אונז? זאגט ער אזוי, **"הרי הוא אומר ביובל, 'והעברת שופר תרועה'"**, שטייט יא "שופר תרועה". אין אן אנדער פסוק שטייט "והעברת שופר" אויף יובל. און **מפי השמועה למדנו**, חז"ל האבן אונז איבערגעגעבן מפי השמועה, הלכה למשה מסיני, אז מ'איז מדמה די מצוה פון יובל צו די מצוה פון ראש השנה. אלע מצוות פון חודש השביעי האבן ענליכע הלכות, און **"מה תרועת יובל בשופר, אף תרועת ראש השנה בשופר"**. פון דא ווייסן מיר אז ראש השנה דארף זיין דוקא בשופר. און בפרט אין דעם איז דא די הלכה אויף וועלכע שופר דוקא די כשרות.

ס'איז אינטערעסאנט, ס'איז אזוי ווי נאך א זאך, ס'איז אינטערעסאנט אז דער רמב"ם האט אריינגעלייגט אלעס אויף איינמאל, אבער ס'ווערט אין צוויי אנדערע זאכן, וואס ס'איז זיכער אז דער וואס האלט אז א יעל איז כשר און אזוי ווייטער איז אויך מודה אז ס'דארף זיין א שופר. דאס איז מער א פרט אין דעם. אויב דער רמב"ם האט עס געשריבן בעקווארד, אפשר האט דער רמב"ם געהאלטן אז למסקנא נאר דאס הייסט א שופר? איך ווייס נישט.

Speaker 1: די בעסיק מעשה איז אז אין די משנה שטייט אז דוקא... צוויי משניות ווערט אנגערופן שופר, נישט קרן. ניין, פרה ווערט אנגערופן... ס'איז דא צוויי משניות. אין איין משנה שטייט אז אלע שופרות זענען כשרות חוץ פון א פרה, וואס הייסט קרן אבער נישט שופר. אין די צווייטע משנה שטייט, און ס'איז דא נאך א משנה, ס'איז דא א מחלוקת אין יענע משנה, וואס איז דא? על כל פנים, נאך א משנה וואס זאגט, שופר של יובל... די תנא קמא, די עיקר שיטה פון יענע משנה איז אז שופר של ראש השנה של יובל פשוט, נישט כפור. אין ראש השנה בלאזט מען נישט מיט כפור, נאר פשוט. פארקערט, אז ס'איז מיט א... וויאזוי שטייט אין די צווייטע משנה? ער ברענגט נישט דא נארמאל די משנה, דאס איז אנדערע. אין די צווייטע משנה שטייט אז א שופר של ראש השנה איז... של יובל פשוט, און נאכדעם שטייט, דאס איז די שיטה פון די משנה, און נאכדעם שטייט אין די שיטה פון רבי יהודה, איז אז בראש השנה תוקעין בשל זכרים. די גמרא זאגט, אויב איך געדענק, אז... די גמרא פירט אויס אז למעשה זאל מען טון בכפור, מצוה בכפופים.

איז דאס האט דער רמב"ם גע'פסק'נט, און דער רמב"ם סיינדעט אז דאס איז מעכב, אז דאס איז דער עיקר שופר פון ראש השנה, ס'הייסט של כבשים כפופים. הגם אז לכאורה אין די אנדערע משנה שטייט אז אלע שופרות זענען כשר חוץ פון א פרה. דאס האט דער רמב"ם נישט געזאגט. אז די גמרא זאגט מצוה בכפופים. איז דא ראשונים, דער רא"ש זאגט אז מ'פסק'נט אלע זענען כשר, און די גמרא זאגט נאר אז א מצוה מן המובחר איז בכפופה. דער רמב"ם פסק'נט אז ס'דארף זיין דוקא קרן הכבשים א כפור. אין דעם אליין איז אויך דא א מחלוקת צו ווען דער רמב"ם זאגט אז כפור מיינט צווישן די קרן הכבשים דארף מען זוכן די כפור, אדער א מחלוקת אין מציאות? דאס ברענגט דער מגיד משנה לענגערע, צו דער רמב"ם מיינט צו זאגן אז אלע כבשים זענען כפור, אדער מ'דארף אויפזוכן צווישן די קרן הכבשים די וואן וואס איז כפור. ס'איז א גאנצע סוגיא, און ער האט עס אבער נישט געזען אז ס'זאל שטיין אזא זאך.

דאס איז די עיקר זאך. די עיקר זאך איז אז ס'איז דא צוויי משניות. איין משנה שטייט לכאורה אז ס'איז דא א מחלוקת, טייל וואס זאגן אז אפילו א פשוט איז אפשר כשר, על כל פנים. דער עיקר, דער עיקר, דער עיקר, אז מ'הפרדט אז ס'איז טאקע א מצוה, אבער ס'איז נישט מעכב. סא אין אנדערע ווערטער, ווייל דאס אלעס קומט פון דא צוויי משניות. ס'איז דא איין משנה וואס זאגט א מחלוקת אז אלע זענען כשר. און נאכדעם איז דא נאך א משנה פון די משנה וואס זאגט א חילוק פון ראש השנה און יובל, מחלוקת רבי יהודה און רבי יוסי. דער פסק קומט אויס אין די גמרא אז ביידע זאלסט מאכן קרן כבשים הכפור. אבער דער רמב"ם האט געפאסט אין די צווייטע משנה. איז רוב אנדערע שוין, דער ראב"ד און דער ראשון אלע האבן געהאלטן אז די צווייטע משנה איז נאר א שיינע זאך. ס'איז נישט קיין מעכב, ביי דעם איז נישט קיין סתירה די צוויי משניות. דער רמב"ם האט געהאלטן אז ס'איז א מחלוקת די צוויי משניות. און אויב ס'שטייט אין די גמרא אז מ'דארף טון קרן הכפור, פשוט אז מ'פסק'נט נישט די משנה אז אלע שופרות זענען כשרות חוץ משל פרה. דאס איז לכאורה די טייטש פון די רמב"ם.

וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים — קשיא אויפן רמב"ם

Speaker 1: נאכדעם זאגסטו עס דא עפעס וואס מ'האט געוואלט איינער דא. קוק, **וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים**. זאגט ער, קלאר, ער זאגט נישט די ווארט נאכאמאל הכפור. סא דער קס פון משנה זאגט אז דער רמב"ם זאגט עס נישט נאכאמאל, ווייל אלע קרן הכבש איז כפור. כפור איז א סימן, איז אזוי ווי ער זאגט, וואסערע קרן הכבש איז דער כפור? סא די אנדערע וואס האבן אריינגעלערנט דעם רמב"ם אז קרן הכבשים דארף מען זוכן די כפור, און די רמב"ם האבן זיי זיך געמוטשעט. פארוואס ווען ער זאגט נאכדעם וכל השופרות חוץ מקרן הכבש פסולים, פארוואס זאגט ער נישט נאכאמאל הכפור? אבער איך מיינן אז ס'מאכט צו אונז איבער דער מגן. ביי יואל זאגסטו דאך אזוי ווי אן ענליכער זאגט צו א קבר. ס'איז נישט א קבר, ס'איז א סארט גרעסערע

הלכה ב — שופר וחצוצרות במקדש

און וואס ארט דער רמב"ם זאל מאכן די חצוצרות איז אויך דא? איך מײן אויב שוין... נאכדעם, אזוי קומען צו זאגן תקיעות בשופר. איך זאג, מיט די טעם פון דער רמב"ם קען עס נישט פארשטיין. דער שופר איז עפעס א צובראכענע קול, איז עפעס א קול וואס וועקט אויף, עפעס א קול וואס איז מערער. און חצוצרה איז מער מוזיקל, איז מער עפעס א שיינע קול וואס מען האט דאס געבלאזן במקדש. איך ווייס נישט. אבער דוקא, ווייל ווען ס'איז דא א עת צרה טוט מען יא חצוצרה.

ס'פעלט דא עפעס זייער בעיסיק, דו פארשטייסט? ער זאגט נישט נישט אלעס. פארוואס? קיינער פארציילט נישט. ס'שטייט אין די משנה דאס אלעס. אבער פארוואס? ס'איז דא א מצוה צו בלאזן שופר, גייסטו בלאזן חצוצרות. עפעס זייער פאני.

אה, ווייל ס'פעלט אויס. די פסוק איז די מצוה פון קול שופר קומט מיט חצוצרות. ס'איז אמת אז פשוטו של מקרא איז רעכנט מען אויס אלע מיני נבל וכו' נאר, קיינער וועט נישט איינפאלן אז מ'דארף שופר אויך האבן א נבל וכו'. נישט אין די זעלבע פסוק. אין עפעס אנדערע פסוק, וואס געדענקסטו? יא, וואס שטייט נישט? יא, אקעי. אה, און דו רעדסט פון די... אבער דא שטייט נאר אין חצוצרות.

בקיצור, עפעס איז מיסינג, ס'איז זייער פארנארט. ס'שטייט נאר "לפני", און וואס גייט דאך אן? און יעדע מאל ווען מ'דאווענט איז עס נישט לפני ה' אקעי, אמת'דיג, דער בית המקדש, פארשטייט אז עפעס, ס'איז דא עפעס א סוד דא? מ'דארף פרעגן, איך ווייס נישט ווער ס'ווייסט די סוד. אפשר וועט מיך פרעגן אנדערע מאל, איך וויל עפעס א דין חצוצרות.

כללי אין בית המקדש, יא? מ'האט געבלאזן ביי חצוצרות ווען מ'האט מקריב געווען קרבנות. אקעי, יא. אבער דאס האט נישט צו טון מיט תקיעה פון ראש השנה, ס'האט יא צו טון? איך ווייס נישט. אבער מ'זעט, עפעס אין מקדש איז געווען א ענין פון חצוצרות, און אויך ביי תקיעת שופר האט מען גענוצט אויך די זעלבע חצוצרות. איך ווייס נישט, דו כאפט אז ס'איז עפעס ווירד, עפעס א סוד. אקעי.

הלכה ד — שופר של עבודה זרה

Speaker 1: איז ער כאן האבן מיר געלערנט אז ס'איז דא א מצוה צו בלאזן אין שופר, און יעצט די רעסט פון דעם פרק גייט שרייבן, מיר האפן די רעסט פון די פרק, גייט ער שרייבן וואספארא שופר, וועלכע שופר איז כשר, וועלכע סארט איסורים וואס מ'נוצט, וואס ס'איז רעדער נישט יורד. אנדערע זאכן, הלכות גוף השופר קען מען זאגן דער שופר. די רעסט פון די פרק, אלע פרטים פון דאס וואס מ'האט יעצט געלערנט אז ס'דארף זיין א שופר, חוץ אין מקדש ס'איז דא חצוצרות, לאז עס אין די זייט, ווייל קיינער ווייסט נישט וואס איז פשט. און יעצט קען מען לערנען וואספארא שופר קען מען נוצן, און אזוי ווייטער.

זאגט דער רמב"ם, **שופר של עבודה זרה**, שופר פון עבודה זרה, ס'האט שוין באלאנגט פאר די עבודה זרה, אדער מ'האט זיך משתמש געווען פאר די עבודה זרה, נישט אז דער שופר אליין איז געווען עבודה זרה, איז אין **תוקעין בו לכתחלה**, טאר מען נישט לכתחלה תוקע זיין, אדער ווייל ס'איז א מיאוס'ע זאך, אדער ווייל ס'איז דאך דא א מצוה "אבד תאבדון", ממילא פארוואס זאלסטו בלאזן מיט דעם שופר זיין מיט דעם מקיים מצוה "אבד תאבדון"? טו קודם די ערשטע מצוה וואס דו האסט מיט דעם. אבער **ואם תקע בו, יצא**, האט מען יא געבלאזן, יצא, האט מען יוצא געווען.

אזוי ווי דער רמב"ם גייט זאגן, שפעטער אויף די נעקסטע זאך, גייט דער רמב"ם זאגן אז טון א מצוה הייסט נישט הנאה געהאט פון עפעס. מ'טאר נישט הנאה האבן פון א תשמישי עבודה זרה, אבער טון א מצוה הייסט נישט הנאה געהאט. למשל, אויף מצוה וואלט מען עס נישט געקענט זאגן, ווייל ס'איז אן עסן. אבער דא רעדט מען דאך ווען ס'איז א פיור מצוה וואס האט נישט קיין גופניות'דיגע הנאה, ס'איז נאר א מצוה.

שופר של עיר הנדחת

Speaker 1: און אין בית המקדש איז געווען עפעס אן אנדערע מנהג. ס'איז אינטערעסאנט, וואס איז די פשט פון דעם? סתם אנדערש, ס'האט נישט געטון, ווייל א שופר איז א שופר. די עיקר מצוה איז שופר. אבער ס'איז דא א זייטיגע דין אז אין מקדש האט מען נישט נאר געבלאזן מיט א שופר. די עיקר איז געווען די שופר, אבער צו די זייט איז געווען חצוצרות.

זאגט דער רמב"ם, **במקדש היו תוקעין בראש השנה**, האט מען געבלאזן מיט **איין שופר ושתי חצוצרות מן הצדדין**. אבער היות דער שופר איז דער עיקר, האט מען געמאכט א **שופר מאריך**, מ'האט געמאכט די לענגערע תקיעה איז געווען מיט שופר, **וחצוצרות מקצרין**.

דיסקוסיע: וואס מיינט "שופר מאריך וחצוצרות מקצרין"?

Speaker 1: איז מסתמא איז געווען די תקיעה איז געווען בשופר, און די תרועה איז געווען בחצוצרות. אדער אויף איינמאל איז געווען, מ'האט געבלאזן אביסל מיט די חצוצרות, אבער מ'האט אנגעהויבן און געענדיגט מיט די שופר. מ'האט געהערט מער די שופר ווי די חצוצרות. נישט אנגעהויבן און געענדיגט, געענדיגט מיין איך.

איך ווייס נישט, מאריך מיינט פריער דעם אויך? ניין, איך מײן אז מאריך מיינט... מ'האט געמאכט לענגער, יעדע זאך, אזוי ווי איך האב אלעמאל געמיינט, איך ווייס נישט, אז... איך וואלט פארשטאנען אז יעדע קול, דער בעל תוקע האט געזאגט, לאמיר זאגן ס'איז געווען ביים מקריא, איך ווייס נישט, ער האט געזאגט "תקיעה", האבן זיי אנגעהויבן צו בלאזן א שופר מיט צוויי חצוצרות, אבער נאך צוויי סעקונדס האט דער חצוצרות געסטאפט, און דער שופר איז געגאנגען ווייטער אליינס.

איז נישט אפשר פשט אז די תקיעה וואס איז א לאנגע האט מען געטון בשופר, און די תרועה וואס איז א קורצע האט מען געטון בחצוצרות? ניין, ס'איז נישט לאנג, מ'דארף דאך באלד זען, ס'איז די זעלבע לאנג אפשר.

דער טעם פון "שופר מאריך"

Speaker 1: אקעי, זאגט ער, פארוואס טאקע האט מען געמאכט מער מאריך געווען בשופר? **שמצות היום בשופר**, כדי מ'זאל הערן די עיקר. ס'איז אייביג וויכטיג צו הערן די עיקר. יא. ס'איז נישט ווייל מ'גייט נישט קענען הערן, ס'איז מער ווייל, יא, מ'דארף וויסן... די עיקר איז די עיקר, יא. ס'איז סתם אזוי ווי א סימן, דאס זאג איך. ס'איז נישט... מ'קען יא הערן, אזוי ווי ס'זאגט די גמרא. ס'איז נישט קיין פראבלעם אז מ'גייט נישט קענען הערן. ס'איז נישט א פראקטישע זאך. פארקערט, ס'איז נישט א פראקטישע זאך. ס'איז סתם אזוי ווי ס'זאל זיין ניכר, אזא זאך. וויבאלד ס'איז די מצוה, מאכט מען די מצוה מער לענגער. אזוי ווי מ'ענדיגט מיט מצוה, בלייבט בלייבן טעם מצוה, מ'זאל בלייבן דעם טעם שופר.

הלכה ג — דער מקור פאר חצוצרות במקדש

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם, אויב איז די עיקר מצוה בשופר, דעמאלטס פארוואס בכלל ברענגט מען בחצוצרות? ווייל אמאל תוקעין בחצוצרות איז אין מקדש. זאגט ער, ס'איז דא א ספעציעל דין אין מקדש, און אין מקדש שטייט אין פסוק **"בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'"**, אז ווען מ'מאכט תרועה, ווען מ'מאכט "הריעו לפני המלך ה'", ס'איז טייטש בבית ה' אין מקדש, טוט מען עס "בחצוצרות וקול שופר", און דער דין איז נאר "לפני המלך", אבער טאקע **בשאר מקומות איז נישטא דער דין "לפני המלך"**, "אין תוקעין בראש השנה אלא בשופר בלבד".

דיסקוסיע: פארוואס בכלל חצוצרות במקדש?

Speaker 1: ס'איז אינטערעסאנט, אויב ס'איז בכלל נישט קיין מצוה, פארוואס טוט מען עס? איך מײן אז ס'איז דא עפעס א סארט וואס איך האב נישט געהאט. אפשר איז די תקיעה במקדש עפעס אן אנדערע סארט תקיעה? במקדש איז מסתמא נישט דא דאס וואס דער רמב"ם זאגט שפעטער אז ס'איז מערער צו זיין די עולם. ס'איז מער אן ענין פון כבוד שמים, אזוי ווי "בחצוצרות... הריעו לפני המלך ה'". ס'איז גארנישט אן אנדערע מין תקיעות שופר.

Speaker 1: יא, דער ראב"ד זאגט אז ער איז נישט מסכים מיט דעם טעם, ס'איז דא פסוקי דרושה, "יום תרועה יהיה לכם" בכל מקום.

אינטערעסאנט, ער איז נישט געווען העפי מיט די תורה אז ס'איז נישט קיין הנאה, וואס, די קול איז נישט קיין הנאה?

ביאור: קול אין בו ממש

Speaker 2: די זעלבע זאך איז ביי... נישט די זעלבע זאך, אבער די זעלבע דין איז ביי שופר של עולה, און דער רמב"ם גיט אויף דעם אן אנדערע טעם. יא? רייט.

איך מיינ די ווארט פון ואין בכל דין גזל האט צו טון מיט די הלכה וואס שטייט איבעראל אז קול אין בו ממש, ס'איז נישט אזוי ווי א דבר ממש. מ'קען נישט זאגן אז ס'איז געגנב'עט א קול. קול איז נישט א פיזישע זאך וואס מ'קען גנב'ענען, נאר ס'איז געגנב'עט די כלים וואס מיט דעם מאכט מען א קול.

ווען דו נעמסט א לולב, האסטו די גוף פון לולב וואס האט געגנב'עט, אבער דא, די קול שופר האט נישט גארנישט מיט געגנב'עט.

אויב איינער מאכט א נויז און ער זאגט דו טוסט נישט שטערן, ס'איז נישטא אזא זאך. דאס איז די ווארט. דו הערסט די קול פון יענעם שופר.

דיסקוסיע: צו מעג מען לכתחילה הערן יענעם קול?

Speaker 1: אקעי, איך מעג הערן די קול פון יענעם שופר פון היינט ביז מארגן? איך מעג דין בלאזן לכתחילה אין יענעם שופר?

Speaker 2: ניין. מסתמא דאס איז... אבער די ווארט איז דא א לומדות. די פארט פון לייגן דיין מויל אויף יענעם שופר, דארטן איז די פראבלעם. אבער דאס אז ס'קומט ארויס א קול איז נישט...

אויב איך לייג נישט מיין מויל, איך האב א וועג פון אריינבלאזן אין יענעם שופר אן טאטשן בכלל, מעג איך? יענער קען מיר בלאקן?

Speaker 1: איך ווייס נישט.

Speaker 2: ס'איז זיכער אז מ'מעג נישט. די שאלה איז נאר דא לומדות, צו נאכדעם וואס דו האסט גענומען דעם קול האסטו יוצא געווען מיט א מצוה, צו דער קול איז א שטיק געגזל'טער קול. ס'איז נישט, ס'איז א קול. קול קען מען נישט גזל'ען. אבער סתם טאר מען נישט, ווייל דו טארסט נישט טון קיין תשמיש מיט יענעם זאך. ס'האט נישט צוטון פון די...

Speaker 1: א גוט, סא פארוואס איז עס נישט די זעלבע זאך דא?

Speaker 2: ווייטער, ס'מוז געווען אז ס'איז אריין... ווייסט נישט, א מענטש וועט פראגן אז דו טארסט נישט גיין אונטער די שאטן פון מיין בוים?

Speaker 1: איך ווייס נישט.

Speaker 2: סא וואס איז אזא מין זאך? ס'איז אזא שאטן? איך פרעג דיר, פון מער גייט נעמען יענעם שופר און עס בלאזן? וויפיל איך וויל? א מענטש קען זאגן אז דו קענסט שוין הנאה האבן פון די שאטן וואס מיין בוים מאכט?

Speaker 1: איך ווייס נישט. וואו איז דיין בוים?

Speaker 2: דו קענסט שוין אריינגיין אין יענעם רשות, אבער לאמיר זאגן אז יענער... איך פרעג יעצט פון די שופר. פארוואס א בוים שאטן?

Speaker 1: אנדערע ווייסט.

Speaker 2: מ'מעג נישט בלאזן יענעם שופר. ווייל דו טארסט נישט לייגן דיין מויל אויף יענעם זאך. אבער אויב... אויב... אויב... וויל איך נעמען א היכי תמצא. פארוואס טאר מען נישט לייגן מיין מויל אויף יענעם זאך? ביי דו טארסט נישט טאטשן יענעם זאך? דו טארסט טאטשן. קען זיין אז מ'טאר עס נישט טאטשן.

אויף וואס קען א מענטש זאגן אז ער וויל נישט מ'זאל נוצן טון א תשמיש? ער קען זאגן אז מ'טאר נישט הערן זיין קול? פרעג איך דיר, קען ער יא זאגן?

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם אוודאי, אבער ושלילר הנדחת, א שופר פארליינט הנדחת איז הארבער ווי א שופר וואס האט באלאנגט פון עבודה זרה. און וואס דארטן איז די הלכה? **אם תקע לא יצא**, האט מען נישט יוצא געווען. פארוואס? ווייל אויף עיר הנדחת האבן מיר אונז געלערנט אין הלכות עבודה זרה, איז דא א מצוה מקבץ צו זיין אלע נכסים פון עיר הנדחת און עס פארברענען אין ברחובה של עיר. ממילא טאר מען נישט הנאה האבן דערפון, עס איז א מצוה וואס מ'טאר נישט הנאה האבן. ממילא האט עס נישט קיין שיעור. נישט הנאה האבן איז נישט קיין פראבלעם.

דער רמב"ם זאגט נישט דעם טעם ביי עבודה זרה

Speaker 1: אבער דער רמב"ם זאגט נישט דא די טעם בכלל נישט. ער זאגט נישט קלאר פארוואס בעבודה זרה איז מען יא יוצא. די נעקסטע שטיקל, אזוי ווי מ'גייט שפעטער לערנען, א שופר דארף האבן עפעס א געוויסע שיעור. אויב ס'איז דא סתם אן ענין אז מ'טאר עס נישט נוצן, שטערט עס נישט. יא, דער רמב"ם זאגט נישט די טעם דא, אינטערעסאנט. ער זאגט נישט די טעם. די נעקסטע שטיקל גייט ער זאגן א טעם לגבי די שופר של עולה אדער שופר הגזול, דארט זאגט ער די טעם. אבער לגבי שופר של עבודה זרה זאגט נישט דער רמב"ם אז די טעם איז נוצן לבי נוצן לבי נוצן. נו, ס'איז דא אפשר די מפרשים וואס טראכטן אזוי, אבער דער רמב"ם זאגט נישט הכלל מה טעם. ער האט נישט געהאלטן אז מ'דארף א טעם. וואס דאס איז טאקע אסור, ממילא איז אסור, מ'טאר עס נישט נוצן, ס'גלאזט מען נישט לכתחילה, אבער ס'איז נישט דא קיין חסרון אין די יוצא צו זיין.

דער חילוק צווישן עבודה זרה און עיר הנדחת

Speaker 1: אבער יענער, דער חסרון איז חייב שריפה. עני זאך וואס איז חייב שריפה, און באלד האט מען געזען א שופר דארף א שיעור, נישט דא, אבער מ'וועט עס באלד זען. דאס שטייט אין די גמרא, אז א זאך וואס איז מחויב שריפה, איז כתיבת מחטא שירי, האט נישט קיין שיעור. דארף מען אויך באמת פארברענען, אבער ס'איז דא א וועג פון עס נישט פארברענען אויב דער גוי איז עס מבטל. היות ס'איז דא א וועג צו טון אן פארברענען, זאגט מען נישט אויף דעם כתיבת מחטא שירי, אזוי זאגן מפרשים. But everybody, ס'איז נישט קיין זאך וואס איז מחויב שריפה אדער בעכרח, מ'גייט עס פארברענען. ס'איז דא אויף וועג ארויס פון שריפה, אויב ס'איז דא דורך ביטול. מה שגן פירן אין דאך, ס'איז נישט דא אזא זאך ווי ביטול. דאס איז די עיסור פון עבודה זרה ודמיה.

הלכה ד (המשך) — שופר הגזול

Speaker 1: וואס טוט זיך א שופר וואס די עיסור דערפון איז אז ס'איז געגזל'ט, מ'האט עס געגזל'ט, **שתקע בו יצא ידי חובתו**. פארוואס טאקע?

הלכה: שופר של גזל (המשך) — פארוואס מ'איז יוצא

דער רמב"ם'ס טעם: שאין המצוה אלא בשמיעת הקול

Speaker 1: פארוואס ביי דא יא? זאגט דער רמב"ם, **שאין המצוה אלא בשמיעת הקול**. די מצוה פון שופר איז נאר הערן די קול. ממילא, **אף על פי שלא נגע בו ולא הגביה השומע**, אפילו אויב ער האט עס נישט געטאטשט, אפילו אויב ער האט עס נישט אויפגעהויבן, איז ער דאך יוצא געווען.

און הערן די קול פון א געגזל'טע זאך איז נישט קיין איסור. ס'שטייט, נעמען יענעם זאך, רירן יענעם זאך, אויפהייבן יענעם זאך איז אן איסור. אבער הערן איז נישט.

ממילא, **ואין בכל דין גזל**. ס'וועט ארויסקומען אז הגם ער האט יא אויפגעהויבן, ס'וועט נישט זיין אז דער מענטש האט נישט אויפגעהויבן, אבער די עבירה האט ער נישט געטון מיטן אויפהייבן. ס'איז נישט א מצוה הבאה בעבירה, ס'איז נישט די מצוה געשען דורך די עבירה, ווייל די מצוה איז דערהערן די קול שופר, און דאס אז ס'העפענטס טו ביז אז ס'איז פריער געווארן אויפגעהויבן איז נישט די עיקר ענין, איז נישט די עיקר...

דער ראב"ד'ס חולק

מעג מען, פרעגט דער רב, מדין מעילה? איך גיי יעצט פאר די הלכות מעילה. מעג מען הערן די קול פון א...

Speaker 1: ניין, ווייל דו האסט הנאה. ס'איז א שיינע קול וואס דו האסט הנאה געהאט. דו טארסט נישט?

Speaker 2: אפשר האט מען געזאגט... ווען ס'שטייט קול... א חילוק, אויב איז עס מוזיקאל און ס'איז שייך, איז עפעס וואס דו האסט הנאה, טארסטו נישט הנאה האבן דערפון. סאו מ'טאר נישט הערן די קול, ווייל הנאה העלפט נישט די אין בו ממש. הנאה איז אסור.

Speaker 1: That's not true. I don't think that that's true. ס'מאכט נישט קיין סענס צו מיר. מ'טאר נישט הערן די קול. דאס איז דאך די דין אז די קול האט נישט קיין מעילה, אז מ'מעג עס יא הערן, ווייל ס'האט נישט קיין... אזוי ווי דו זאגסט, מ'קען עס נישט גנב'ענען. איך פארשטיי נישט. וויאזוי קען זיין?

Speaker 2: ער זאגט אז אין הלכות מעילה שטייט אז מדרבנן טאר מען נישט.

Speaker 1: וואס קומט דאך? מ'גייט מיר אן וואס איז מדרבנן? מ'רעדט דאך צו מ'איז יוצא.

Speaker 2: ס'גייט מיר יא אן, ווייל שפעטער שטייט אז מ'טאר נישט קיין איסורים מדרבנן אויך נישט צו הערן קול שופר בלאזן.

Speaker 1: ניין, ניין, ס'איז נאך א זאך. ס'איז נישט אלע נישט מ'איז יוצא. יעצט רעדט מען צו מ'איז יוצא. ס'איז נישט די זעלבע זאך. פארשטייטסטו דאך אזוי? ס'איז נישט די זעלבע זאך. אוודאי, מ'טאר נישט טון קיין עיסק כדי צו טון די זאך, אבער לכתחילה, ס'איז נאר פראבלעמען, מ'טאר נישט. אבער דער רמב"ם זאגט אין הלכות מעילה פרק א' הלכה ו', אז ס'איז דא זאך וואס מ'איז נישט חייב מעילה, אבער אסור להנות.

מראה מקום: הלכות מעילה פרק א' הלכה ו'

Speaker 1: ס'שטייט נישט אז ער רעדט פון קול דא, אזוי האט איינער דא מחליט געווען. אזוי שטייט נישט דא די ווארט קול. זאגט ער, **יש דברים**, אפשר דאס מיינט ער? יש דברים שטייט אין הנה ולא מעלה, אבער דאס איז אלעס מדרבנן.

איך זע נישט פארוואס ס'זאל דא אריינקומען, אז די מדרבנן זאלן מצות לאו ליהנות ניתנו העלפן פאר דאס מדרבנן. עפעס איז מיר פאני, צריך עיון.

Speaker 2: וואס הייסט דו זאלסט זיך פרעגן? אויב ס'איז גענוג מצות לאו ליהנות ניתנו, קענסטו זאגן די התירוץ גלייך. וואס איז די פראבלעם?

ביאור: וואס מיינט "ואם תאמר הלא נהנה?"

Speaker 1: קיין נהנה מיינט צו זאגן, לכאורה ס'איז סאונד צו פרעגן א קשיא, וויאזוי מעג מען? ער האט דאך הנאה. לאמיר שוין זאגן אז מ'איז יוצא, ווייל אין בכל דמעילה, וויאזוי מעג מען? מ'מעג דאך נישט, מ'האט דאך יעצט געזאגט לא יתקע. וואס הייסט מ'מעג?

אלא מיינט צו פרעגן א קשיא, ווייל ער איז נהנה, וואלט עס געווען מעילה, וואלט עס ווייטער געווען אן איסור, און עפעס אזא מצוה הבאה בעבירה. נו, ער האט דאך יעצט געזאגט אז ס'איז נישט. I don't understand. ס'איז נישט דא איינער אנדערש וואס פארשטייט. ס'זעט מיר אויס אז קיינער אנדערש פארשטייט נישט אויך. דו וועסט זאגן אלע מיני זאכן, אבער ס'איז נישט קלאר.

הלכה: מודר הנאה משופר

דער רמב"ם'ס ווערטער

Speaker 1: און באלד לאמיר לערנען די נעקסטע הלכה, יא? **לפיכך, המודר הנאה משופר**, איינער וואס האט געמאכט א נדר אז ער גייט נישט הנאה האבן פון א שופר, טאר טאקע נישט בלאזן סתם אזוי, אלס דבר הרשות, אבער מותר לתקוע בו תקיעה של מצוה, פאר די זעלבע סיבה, אז

Speaker 1: ניין, ער קען נישט. אויב איך זינג א ניגון און איך זאג קיינער זאל נישט אויסה, נאר ווען איך לאז. און...

Speaker 2: קען ער נישט זאגן אמת. נאר די היינטיגע מענטשן וועלן זאגן אז ס'איז דא... וויאזוי הייסט עס? קאפירייטס.

Speaker 1: ווייל ער צוהערן איז נישט קיין איסור.

Speaker 2: אבער איך מיינ אז מ'מוז אלץ אנקומען דא צו די לומדות, אז אוודאי טאר ער נישט דאס טון אויף בית המקדש, און ער איז יוצא די מצוה צו ער איז יוצא מיט א גזילה אדער נישט.

הלכה: שופר של עולה

דער רמב"ם'ס ווערטער

Speaker 2: אקעי, זאגט דער רמב"ם, **וכן**. ענליך הלכה שופר של עולה, אן עולה טאר מען גארנישט הנאה האבן, אן עולה איז כלול לשמים, ס'איז קודש, טאר מען דאך נישט הנאה האבן דערפון, איז דא אין דעם א דין מעילה. איז לא יתכן, מען טאר נישט לכתחילה בלאזן ווייל ס'איז קודש.

אבער **ואם תקע יצר**, די זעלבע סיבה ווי ביי שופר, **שאין בכל דין מעילה**, כל איז נישטא קיין דין מעילה, אזוי ווי ס'איז נישטא קיין דין גזל.

דער רמב"ם'ס קשיא און תירוץ

Speaker 2: **ואם תאמר**, פרעגט ער, אבער **הלא נהנה בשמיעת הקול**. איך קען הערן אז קול אין בו ממש, אבער האסט דאך הנאה געהאט, און ס'זאל זיין דין מעילה אויף די הנאה. מ'טאר דאך נישט הנאה האבן פון הקדש. הנאה האבן פון הקדש איז טאקע מער הארב, מ'קען אסר'ן אויף דעם, מ'נוצט נישט אויס די הקדש.

Speaker 1: יא, אבער וואס האט עס געווען? אויב קול האט נישט קיין מעילה, איז דאך דער טייטש אז מ'מעג. קענסט פרעגן אויף די הלכה? ס'איז דא א קשיא אויף די הלכה אז אין קול בני מעילה איז הנאה? וואס הייסט?

Speaker 2: ניין, אין קול דין מעילה איז די זעלבע זאך ווי אין קול דין גזל, ווייל ס'איז אין בו ממש, ס'איז גארנישט געטון. אבער ביי א הקדש איז יא דא אן עקסטערע הלכה, אבער דו טארסט נישט הנאה האבן פון הקדש.

ביי א גזל איז נישט דא קיין הלכה, דו טארסט נישט זיין אונטער די שאטן פון יענעם'ס אויס למשל. אבער ביי א הקדש איז יא דא, אבער דו טארסט נישט... ס'שטייט אזוי קלאר, מ'טאר טאקע נישט גיין אונטער די שאטן פון עפעס פון הקדש. איך ווייס נישט מיט די רעדט נישט הנאה האבן פון הקדש. מ'וועגט הערן די קול פון א שופר של עולה, אדער מ'מעג נישט.

Speaker 1: ס'שטייט לא ידכה.

Speaker 2: ווייל דער נוצט א זאך פון א גוטש. זאל ער נוצט, ווייל מ'האט אים גערעדט, מ'טאר אויך נישט בלאזן מיט יענעם'ס שופר. דאס איז נישט קיין שופר וואס מ'דארף עס שרייבן.

דיסקוסיע: פארוואס איז דא א קשיא "הלא נהנה"?

Speaker 2: די קשיא פון טוב אלי נהנה סאונדט אז ס'איז דא עפעס א נייע זאך, ס'איז זייער שווער צו פארשטיין. און די תירוץ איז, **מצות לב לא נתניתנו**, סאו, ס'שטערט נישט. ששש ניצלסלאו לא נתנתנו. ממילא מעג ער, ס'איז נישט קיין פראבלעם פון מעילה.

די צוויי סטעפס איז זייער נישט קלאר פאר וואס ער זאגט. נאכאמאל, ווען מ'יצלסלאו לא נתנתנו קען מען אויך זאגן אויף ווען מ'האט יא ממש גענוצט די זאך. לאמיר זאגן א געשאקלטע לולב, קען מען אויך זאגן מ'יצלסלאו לא נתנתנו, אבער ס'וואלט נישט געווען די זאך פון אין בו כל דין מעילה וואלט נישט געהאלפן אין אזא פאל. כל אין בו ממש. דאס איז איין סטעפ. לאמיר נישט אויף די ווארט מען איז דא.

אקעי. אבער היות ס'איז דאך דא אן עקסטערע אינזין אז מ'טאר נישט הנאה האבן, אפילו ווען דו האסט נישט געטון... פרעג איך א שיינער, מ'מעג הערן די קול פון א... לאמיר זאגן ס'איז נישט קיין מצוה, מ'מעג מען הערן די קול?

איסור און ווא... פארשטייט, וויאזוי קען זיין איין פעולה וואס ס'איז דא אין די מצוה, ס'איז דא אין די עבירה, און די מצוה איז אבער נישט די זעלבע זאך ווי די עבירה, פארשטייט? די אלע זאכן טאר מען נישט טון.

דיון אין שופר של גזל — לכתחילה אדער בדיעבד?

איך מײן, חוץ שופר של גזל, ס'איז זייער אינטערעסאנט, פארוואס האט דער רמב"ם געשריבן שופר של גזל לא יתקע בו? אוודאי טאר מען נישט לכתחילה, רייט? ער וואלט נישט געשריבן לא יתקע בו אויב ער האט נישט אן אנדערע שופר, זאל ער יא בלאזן דערמיט. ווייל נאר די גאנצע שופר... דאס זאגט דער ראב"ד, יום תרועה מכל מקום. אינטערעסאנט. ס'איז נישט קיין לחם ביי די שופר, כאילו. ס'איז נישט קיין... למשל, ווען ס'שטייט שופר של עבודה זרה אין תוקעין בו לכתחילה, וואס מיינט דאס ווארט לכתחילה? אויב ער האט אן אנדערע שופר, אדער לכתחילה מיינט ער בכלל נישט? ער זאל ענדערש נישט הערן שופר בלאזן. יא, שופר של עבודה זרה אין תוקעין בו לכתחילה. מיינט, ענדערש גיי אהער וואש אפ די כלים, אדער יענע ראש השנה וועסטו נישט הערן שופר בלאזן. איך ווייס נישט.

דיון אין מודר הנאה — בלאזן שופר אליין

ער ברענגט זייער א פאני זאך אויך טאקע, אז די מודר הנאה אליינס זאל נישט בלאזן. פארוואס? אז ס'איז דא מענטשן וואס האבן הנאה ווען זיי בלאזן אליינס. הערן תקיעות איז נישט געשמאק, אבער אליינס צו בלאזן... ווייל די הנאה פון בלאזן איז אז זיי הערן זייער אייגענע געבלאזעס, אדער אז ער איז דער בעל תוקע. ס'איז נישט עפעס א פיזישע הנאה פון לייגן דעם שופר אויף דעם מויל. קיינער האט נישט די הנאה. ס'זעט אויס ווי א הנאה גופנית פון לייגן דעם שופר אויף דעם מויל. דאס איז נישט. טאקע פאני. אבער מסתמא, לאמיר פארשטיין, ווען ס'איז נישט קיין מצוה טאר מען טאקע נישט. אקעי. ביסט מסכים? סתם מודר הנאה מיט שופר, און נישט תקיעה של מצוה. ס'איז יעדער איינער מודה אז מ'טאר נישט. פארוואס? פארוואס הייסט יא? ווייל דו האסט הנאה פון הערן עפעס א שיינע קול. ס'איז דאך אפשר א מוזיקל אינסטרומענט, יא. אבער ווען ס'טוט א מצוה איז נישט... גייסטו זיך נישט. יא. אקעי.

המשך דיון: שופר של גזל און שופר של עבודה זרה

בעסער איז מ'זאל נעמען די אייגענע שופר. ער איז מערער געווען אויף דעם רבינו לכתוב כאילו לכתחילה. דא דא, די לעצטע שטיקל, איינער האט געזאגט שופר של גזל, ס'איז משמע לכתחילה. קיצור, צוויי אידן, צוויי קריגן, איך מיט דיר קען דארף זיך אזוי ווי אלעמאל, איך מיט דיר זיך געדינגען. אבער דאס איז מיר אויך זייער אינטערעסאנט, צו דער וואס שטייט אין תוקעין בו לכתחילה מיינט לכתחילה לכתחילה, ווען ער קען האבן א בעסערע. לכתחילה מיינט ער זאל נישט בלאזן שופר יענע יאר אויב האט ער נאר א שופר של עבודה זרה. ווייס איך נישט. ס'איז שווער צו גלייבן, ווייל דאס וואלט דאך צאמגעשטעלט צו די נעקסטע איסור. אויב איז ער יוצא, איז ער דאך יוצא. ס'איז דאך א מצוה. ס'זאל זיין אזא עשה דאורייתא'ס טיפ פון זאך. ס'איז דאורייתא, אבער ס'איז א מצוה. אזא געדאנק אז די מצוה זאל זיין גרעסער די עבירה. ניין, לכתחילה קען מען מיינען אזוי ווי אונז טייטשן, אז דאס איז א בעסערע. אבער איך גלייב אז אויף שופר גייט אויך אזוי, לכתחילה, דו האסט א נישט-געזול'טע, אוודאי זאל עס... איך ווייס נישט. מעניין.

הלכה: שופר של ראש השנה — אין מחללין עליו את יום טוב

אקעי, אונז גייען מיר לערנען נאך א הלכה וואס שטייט אין דעם רמב"ם אין די משנה, צו מען מעג טון אן עבירה כדי צו בלאזן שופר.

זאגט דער רמב"ם: שופר של ראש השנה אין מחללין עליו את יום טוב, טאר מען נישט מחלל זיין דעם יום טוב, אפילו בדבר שבטוב. איז נישט נאר א דאורייתא'דיגע איסור טאר מען נישט אין יום טוב, אפילו נישט א דרבנן'דיגע איסור טאר מען נישט אין יום טוב.

דיון: איז בלאזן שופר אליין אן איסור כלי שיר?

מצוה קוקן מיר נישט אן ווי הנאה. ס'הייסט נישט ווי דו האסט געהערט עפעס א שיינע מיוזיקעל, ס'הייסט ווי דו האסט געהערט קול שופר, וואס איז א זאך פאר זיך, ס'איז א מצוה. א מצוה הייסט נישט הנאה.

סא וועט מען קלאר אז די מצוות לאו ליהנות ניתנו איז אן עכטע היתר, ס'העלפט אפילו פאר מודר הנאה.

דיסקוסיע: דער פארבינדונג צווישן "אין בו ממש" און "מצוות לאו ליהנות ניתנו"

Speaker 2: איך מײן אז די צוויי זאכן זענען אויך קאנעקטעד. אין איין למשל, מ'וואלט נישט געזאגט ביי עסן מצוה אז מצוות לאו ליהנות ניתנו, ממילא הייסט עס נישט אז דו האסט הנאה געהאט, ווייל דיין גוף איז געווארן פול. אבער ווייל ס'איז אין בו ממש, ס'איז נישט קיין דבר ממש, ס'איז נאר אז דו הערסט א שיינע קלאנג, אויף דעם קען מען זאגן מצוות לאו ליהנות ניתנו.

ביי גזל, דארף עס אנקומען צו דעם, ווייל בשעת ער עסט, גזל'ט ער. נישט נאר די איסור הנאה, ס'איז א מצוה הבאה בעבירה.

Speaker 1: רייט, ס'מאכט מער סענס. די מצוה געשעט אלס א רעזולטאט פון דעם, ס'געשעט נישט בו בזמן, ס'געשעט נישט אזא תוצאה.

דיסקוסיע: פארוואס העלפט "מצוות לאו ליהנות ניתנו" נישט ביי מצוה?

Speaker 2: א מודר הנאה פון מצוה טאר עס טאקע נישט עסן.

Speaker 1: דאס איז אן אנדערע... דאס ווייס איך. אבער פארוואס זאל מען נישט זאגן מצוות לאו ליהנות ניתנו?

Speaker 2: איך מײן אז ס'איז עפעס... מ'ווייסט נישט. איך מײן שוין. פארוואס טאקע? פארוואס איז עס אנדערש? פארוואס איז ער אז א נדר גייט נישט עסן

המשך דיון: מצוות לאו ליהנות ניתנו ביי מצוה און שופר

Speaker 1: א מודר הנאה פון מצוה טאר עס טאקע נישט עסן, דאס איז אן אנדערע... דאס ווייס איך. אבער פארוואס זאל מען נישט זאגן מצוות לאו ליהנות ניתנו? איך מײן אז ס'איז עפעס... איך ווייס נישט.

Speaker 2: פארוואס טאקע? פארוואס זאל עס זיין אנדערש? פארוואס אויב ער איז א נודר ער גייט נישט עסן א שטיקל מצוה, טאר ער נישט עסן יענע מצוה? דו זאגסט נישט מצוות לאו ליהנות ניתנו? זאגסטו ווייל ס'איז אן עכטע הנאה. סא, מצוות לאו ליהנות ניתנו איז אן עכטע הלכה. פארוואס זאל עס נישט ארבעטן אויף עכטע הנאה? זיין גוף האט למעשה הנאה געהאט. דאס איז נישט קיין דבר ממש, ס'איז נאר מצוות לאו ליהנות ניתנו. ס'איז נישט קיין עכטע הלכה, ס'איז נאר מצוות לאו ליהנות ניתנו. אקעי, מעיבי. מעיבי, איך ווייס נישט. פארשטייטו וואס איך פרעג דיך?

סא ער האט יא הנאה, סא ער איז עובד יא הנאה. פארשטייטו וואס איך זאג דיר? אויב ס'איז דא א מצוה וואס איז גאר געשמאק... שופר איז עפעס נישט א מצוה וואס איז געשמאק, אבער לאו ליהנות ניתנו, ס'איז נישט געגעבן געווארן פאר דעם. דאס איז נישט די עיקר דערפון. סא ממילא הייסט עס נישט קיין מצוה הבאה בעבירה, ווייל די מצוה איז נישט די הנאה דערפון. די הנאה איז אן עקסטרע זאך. דו האסט טאקע געטון אן עבירה במניעת הנאה פון יענעם זאך, אבער נישט דאס איז געווען די מצוה. די מצוה און די איסור זענען געווען צוויי אנדערע זאכן. מה שאין כן ביי עסן, איך ווייס נישט. עסן האט מען יא הנאה?

Speaker 1: נישט קלאר. דו זעסט, אסאך מפרשים זאגן וועגן עפעס אן איסור דרבנן פון הנאה האבן, וועגן דעם דארף דער רמב"ם זאגן די צוויי זאכן. ס'איז זייער פאני, ווייל... איך רעד נישט אז דאס מיינט עס, ס'מאכט נישט קיין סענס. "ולא נהנה" מיינט צו זאגן אז ס'איז דא אן איסור דרבנן? וואס ער זאגט, ווייל די שכינה איז דא, זאל ער נישט זיין. זייער גוט קען זיין אז... וואס דו רעדסט וועגן די מודר הנאה, במעשה התקיעה ווייס איך נישט וואס... נישט קלאר. די הלכות זענען זייער אנדערש, און איך גלייב נישט אז ס'איז אזוי נוגע למעשה. ס'איז מער נוגע צו פארשטיין פונקטליך וואו איז די

ס'פעלט זייער שטארק אויס, אבער די מצוה פון בלאזן שופר פעלט נישט אויס.

ואין צריכין לומר שאין חותכין אותו ואין עושין בו מלאכה, מ'טאר נישט צושניידן די שופר און טון מלאכות מיט די שופר. חותכין מיינט אראפשיידן פון די בהמה, דאס וועט זיין דאורייתא, ניין? יא, ער זאגט... מלאכה גמורה. חותכין אותו מיינט נישט צושניידן אן אראפגעשניטענע שופר. דאס וועט אפשר נאר זיין א דרבנן, מתקן, עפעס א שטארק מתקן. מתקן כלי וואס איז נאר א דרבנן. ער האט געהאט געמיינט אראפרייסן פון די בהמה. דאס הייסט קוצר. קוצר. תולש, יא. קלאר.

הסבר: פארוואס טאר מען נישט מחלל זיין יום טוב?

ואין עושין בו מלאכה. מ'טאר נישט טון קיין מלאכה מיט די שופר. **בני תקיעת שופר מצות עשה, ויום טוב עשה ולא תעשה**. ממילא טאר מען נישט. אויב מ'וועט עס יא טון, גייט דער שופר נישט זיין בטל. ס'גייט נישט זיין מצוה הבאה בעבירה, ווייל די עבירה איז געטון געווארן אלס א הכנה, נישט בשעת טון די מצוה. אבער מ'טאר עס נישט טון, מ'טאר נישט טון די הכנה צו די מצוה פון תקיעת שופר.

אגב, איינער וועט זאגן אז ס'איז דאך א עשה דוחה לא תעשה, און זיי וואלטן נישט געזאגט די חילוק אז זיי דארפן טון נעכטן, דאס איז נאר א הכנה. ניין, די תירוצ איז, אפילו אזוי, אפילו ווען ס'האט יא געווען, ס'איז דא א יום טוב עשה ולא תעשה. און אפשר וועגן דעם, אויך די חכמים האבן נישט מתיר געווען זייערע שבותים, ווייל זייערע שבותים זענען דאך צו פראטעקטן די עשה ולא תעשה פון יום טוב. סאו ס'איז נישט חשוב'ער, די שופר איז נישט חשוב'ער. דאס וואס מ'וויל פועל'ן ישועות מיט די שופר, קען מען פועל'ן מיט די מצוה פון יום טוב. אזוי מוז מען זאגן, דאס איז שוין אן אנדערע.

הלכה: נותנין לתוכו מים או יין או חומץ

זאגט דער רמב"ם ווייטער, ער האט יעצט געזאגט וואס מ'טאר נישט טון, מ'טאר נישט פיקסן די שופר ווען ס'איז א מלאכה. אבער זאכן וואס ס'איז נישט קיין מלאכה, וואס אפשר וואלט מען נישט געטארט טון שבת, סתם אזוי, איך ווייס, אפשר וואלט א שופר געווען מוקצה, אבער מ'מעג, **נותנין לתוכו מים או יין או חומץ ביום טוב כדי לצחצחו**, צו רייניגן די שופר. דאס מעג מען יא. וואס איז דא א חידוש מיט דעם? ווייס איך נישט.

הלכה: מי רגלים אין שופר

ולא יתנו לתוכו מי רגלים לעולם, מפני הכבוד, שלא יהיו מצות בזויות עליו.

זאל קיינמאל נישט אריינלייגן מי רגלים אין די שופר. מפני הכבוד, ס'איז נישט קיין כבוד, שלא יהיו מצות בזויות עליו.

מפני הכבוד מיינט ער צו זאגן, וואס הייסט מפני הכבוד? די כבוד איז פון די אייבערשטער? פון די שופר?

ניין, די כבוד מיינט שלא יהיו מצות בזויות עליו, אז א מענטש זאל זיך מתייחס זיין צו חשוב'ע זאכן מיט א כבוד, כדי א חינוך פון אים אליין אז די מצוה זאל זיין ביי אים חשוב'ער.

יא, אבער לכאורה, דער אייבערשטער ווערט נישט אפגענדעט.

ס'שטייט אין די קטורות זאגט מען דאך מ'לייגט נישט מי רגלים מפני הכבוד, רייט? דאס הייסט, הגם מי רגלים זאגט אז ס'איז א שארפע זאך, מ'פלעגט עס אמאל נוצן אויף צו רייניגן, אבער א שופר איז א... הגם אז ס'איז נישטא קיין שום קדושה אין די שופר, אמת? ס'איז א תשמיש מצוה, ס'איז נישט א תשמיש קדושה. רייט?

אבער ס'איז אינער ווי מצות בזויות עליו. אבער דאס איז ווי די גמרא זאגט בדם, יא? שלא יהיו מצות בזויות עליו. אז מ'זאל נישט מכסה זיין ברגל. זאגט ער, כיסוי הדם, הגם ס'איז נישט קיין שום קדושה אין די דם, אבער ס'איז א מצוה, א מצוה דארף מען מכבד זיין. ס'זאל זיך א שופר דארף מען מכבד זיין.

יא.

ס'איז אינטערעסאנט, ווייל די עצם בלאזן מיט א כלי שיר איז אן איסור דרבנן. אקעי, דאס איז נישט נוגע, דאס איז דאך די מצות היום. ס'איז נישט קלאר אז א שופר הייסט א כלי שיר וואס איז אסור. איך האב גערעדט וועגן דעם אמאל. איך געדענק אז איך האב אמאל געזוכט וועגן דעם. ס'איז דא וואס זאגן אז אויב ס'איז... הייסט שבת וואס מ'טאר נישט בלאזן. שבת איז א כלי שיר איז סטרינגס, הייסט זאכן וואס האבן סטרינגס, וואס דארטן איז אפט וואס מ'דארף עס אפט פיקסן. מה שאין כן א לאך, א זאך, א חליל, השמעת קול. ס'איז נישט קלאר אז שופר איז אסור, ווייל... וואס איז די שמועס? שבת, זאגן די חכמים, האבן געדארפט מאכן אן עקסטרע איסור, ווי מ'גייט באלד זען, שמא ילך אצל חכם. רייט, שמא יעבירנו. און קומט דאך אויס אז יום טוב מעג מען. וועסטו זאגן אז ס'איז דא א ספעציעלע, ס'איז דא אחרונים. וואס איז דא אחרונים וואס ווילן זאגן אז למשל מ'האט שוין יוצא געווען די מצוה, טאר מען נישט בלאזן נאך, ווייל ס'איז דא א חשש פון א השמעת קול, אבער ס'איז נישט משמע קיינמאל אזוי.

ס'מאכט סענס וואס דו זאגסט אז די געווענליכע כלי שיר וואס מ'דארף אייביג פיקסן, זענען די אלע סטרינגס דארף מען אייביג פיקסן. ס'איז נישט קיין גזירת הכתוב. נו, אויב דו זעסט, איינער וואס נוצט א גיטאר, אייביג איז מען ביזי פיקסן די גיטאר. ס'איז א דעליקעט כלי, אבער א שופר, א חליל, א קרן, די אלע זענען פשוט א כלי וואס האט א לאך אין דעם עץ. אבער אפילו א השמעת קול, קען זיין אז עס אויך פלעגן. מ'האט גע'אסר'ט אלע מיני כלי שיר, אבער... רייט, איך מיינ אז ס'איז אסור א השמעת קול אפילו אן א כלי. רייט, דאס קען מען האבן צו טון מיט כלי שיר, אזוי ווי למשל רפואה בשבת האט מען גע'אסר'ט יעדע רפואה אפילו ווען מ'דארף נישט צוברעכן קיין עפעס וואס האט א שייכות מיט שחיקת סממנים.

אבער ס'איז זיכער אז... אז ווי די תורה זאגט, זאל בלאזן שופר, האט די תורה געוואוסט אז ס'איז דא אן איסור כלי שיר? ניין, די תורה האט נישט געוואוסט, דאס האבן די רבנן געמאכט נאכדעם. די רבנן האבן עס געמאכט, און זיי זענען נישט געגאנגען... זיי האבן נישט גע'אסר'ט. ס'איז דא טאקע פוסקים וואס זאגן אז הגם אז א נארמאלע שבת, למשל, טאר מען נישט בלאזן א כלי שיר, אפילו א שופר טאר מען נישט בלאזן א נארמאלע שבת, אבער אין ראש השנה מעג מען יא. שטייט דאך א משנה אז איינער באהאלט עס תינוקות לתקוע, אפילו אויב ס'איז שבת. מ'וועט וועלן זען די הלכה, איך מיינ. אפשר דארט שטייט די סוגיא. איך געדענק אז ס'איז דא ערגעץ א מחלוקת. אבער על כל פנים, דא ראש השנה שחל להיות בשבת וועט זיין די איסור שמא יעבירנו, נישט די איסור שמא יתקן כלי שיר, ווייל די שמא יתקן כלי שיר איז שוין נעלם געווארן מיט די מצוה פון ראש השנה. אבער דאס איז קיינמאל נישטא, מ'דארף וויסן.

פשט הרמב"ם: כיצד?

אבער דא שטייט אן אנדערע הלכה, אז מ'טאר נישט טון אן אנדערע שבות. נישט די שבות פון בלאזן שופר, די שבות פון בלאזן שופר. יא, זאגט דער רמב"ם, מ'טאר נישט טון די שבות פון בלאזן שופר.

כיצד? היה השופר בראש האילן, און שבת טאר מען נישט גיין בראש האילן וועגן שמא וועט מען אראפרייסן א יום טוב, וועט מען אראפרייסן א שטיקל בויר. או מהנהר, וואס אויף דעם האבן חז"ל געזאגט אז מ'האט מורא מיט'ן מתקן זיין א חבית, מיט'ן מתקן זיין א שיף אריבערצוגיין, ואין לו שופר אלא הוא, דאס איז זיין איינציגסטע שופר, אינו עולה באילן, טאר מען נישט טון די איסור דרבנן, ולא שט על פני המים כדי להביאו.

סתם וועט מען יא מעגן דורך א גוי, ווייל אזוי ווי מיר האבן געלערנט א שבות דשבות במקום מצוה וועט מען מעגן. זייער גוט. לכאורה, ער זאגט מיר נישט דא קיינער דא אויפן ענטן. ס'איז נישט נאר דאס, מ'קען סתם אזוי אסאך מאל א שבות אליינס במקום המצוה זענען די חכמים מתיר, אדער במקום צורך גדול. דאס האבן זיי נישט מתיר געווען. געדענקסט אז מ'זאל האבן א כלל אז די חכמים זענען מתיר אסאך מאל אין זייער עשירה ווען

הלכה: שיעור השופר

נאך די שפאלט איז כשר, כאילו נכנס ממקום הסדק — רעכענט מען אז דער שופר הייבט זיך אן פון נאך די סדק.
ס'זעט אויס אז ס'איז נישט קיין פראבלעם פון א חציצה אז ס'דארף רירן ביי זיין מויל ביי די כשר'ע פלאץ.

אה, דו מיינסט אויב ס'איז אויף יענעם'ס וועג?

יא, דאס איז וואס מיר רעדן. לארכו רעדט מען דאס. לארכו, איבעראל איז דא א סדק. דארטן וואו דו לייגסט דיין מויל איז דא א סדק.

אבער די כסף משנה זאגט טאקע אז דאס רעדט זיך נאר אויב ס'איז געווען א שיעור לצד הפה.

וואס, ווייל ער האלט אז ס'איז א פראבלעם פון חציצה?

אזוי ווי דו זאגסט, ס'איז יא, ס'איז יא א פראבלעם.

פארוואס זאל מען זאגן אז ס'איז א פראבלעם פון חציצה? ווי לאנג ס'איז משמיע א קול, דער עיקר איז דאך די קול שופר.

איך בין מסכים מיט דיר, אבער דו האסט דאך קלאר נישט געהאלטן אזוי ווי דיר.

נו, מיר וועלן זען שפעטער, ווייל ציפוי איז יא... ציפוי במקום מנח הפה. ס'קען זיין אז ס'איז עפעס אנדערש, נישט קיין סתירה.

איך פרעג נאר, אבער פארוואס לארכו, פארוואס קען מען נישט זאגן די זעלבע זאך, נישט טייער קיין שיעור, כשר?

ווייל איבעראל פון די שופר איז דא א סדק, ווייל ס'איז דאך לארכו.

לארכו מיינט די גאנצע לענג?

יא, לארכו. דאס איז די טייטש?

יא. אזוי ווי מ'זעט ביי די נעקסטע הלכה, אז נסדק איז אויס שופר. אויב ס'בלייבט אביסל שופר, דאס איז די נקודה.

איי, ס'מאכט א נויז?

גיי ווייס.

הלכה: נקב וסתמו

נקב, אם סתמו שלא במינו, פסול.

פארוואס? ווייל מ'גייט הערן א נישט קול שופר, נאר א קול פון נאך עפעס. ס'איז שוין אויס שופר, ס'איז דא עפעס נאך א זאך דא.

ניין? פארוואס זאל מען נישט זאגן אז ס'איז א מיעוט, ס'ווערט בטל?

לכאורה ווערט עס בטל. ס'איז דאך אזוי ווי יעדע כלי וואס דו האסט, פוצעק שובץ צדקריבה, ווערט א חלק פון די כלי. פארוואס זאל מען נישט זאגן אז ס'ווערט בטל צו די שופר, וואס איז דער רוב?

זייער גוט. דער רמב"ם האט גע'פסק'נט א גרויסע חומרא, אז ס'דארף זיין סיי במינו, און סיי נישט מעכב את התקיעה, און סיי רובו שלם. ס'איז דא אנדערע מפרשים וואס זאגן פארקערט, אז ס'דארף זיין אלע דריי על דרך א'. דאס איז די שיטת הרמב"ם, אז אפילו ווען ס'טוישט נישט די קול, זעט אויס אז ס'איז דא א מצוה אז מ'דארף בלאזן מיט א שופר, און נישט מיט א שופר פלאס סילי פאטי, איך ווייס נישט וואס דו האסט געלייגט אין די...

ס'קען זיין אז ס'וואלט אפשר געטוישט עפעס די קול.

אבער ניין, דער רמב"ם זאגט קלאר, קוק אין די נעקסטע זאך, וועסטו זען, ס'איז נישט מעכב את התקיעה. אפילו אויב ס'איז נאר א מיעוט, און אפילו אויב ס'איז נישט מעכב את התקיעה.

אבער בסתמו במינו, ער האט עס צוגעדעקט מיט צעמאלן שטיקלעך שופר, איך ווייס נישט פונקטליך וואס איז א מיעוט. איז אם נשתייר רובו שלם, אויב רוב שופר איז גאנץ, ובו עקבו הנקבים שנסתמו את התקיעה. דער רמב"ם שטייט נישט די תקיעה, הרי זה כשר.

דאס הייסט, ס'איז דא דריי זאכן: ס'דארף זיין סיי במינו, סיי רובו שלם, און סיי לא מעכב את התקיעה. דאס הייסט, אפילו ווען ס'איז אסאך במינו,

אקעי, יעצט גייט מען לערנען אז דער שופר האט טאקע א שיעור. זיי האבן שוין געזען א מינוט צוריק אז דער שופר האט א שיעור, אבער פון דעם איר אין די דאך איז פסול. יעצט גייט מען לערנען וואס איז טאקע די שיעור. יא.

זאגט דער רמב"ם, וואס איז דער שיעור השופר?

יא.

דער רמב"ם אייביג, דער שיעור רעכנט ער אויס אין די ערשטע פרק, אסאך מאל נאך פריער, אדער ווי כזית.

שיעור השופר, כדי שיאחזנו בידו ויראה לכאן ולכאן — ער זאל זיך האלטן אין זיינע הענט און ער זאל זיך נאך ארויסשטעקן פון ביידע זייטן.

אן אינטערעסאנטע שיעור. פארוואס האבן חז"ל געזאגט דער שיעור? מ'דארף קענען זען דעם שופר. א שופר איז אן ענין פון זען. ס'איז א גרויסע ענין. מ'דארף נאר הערן די קול דערפון. ס'זאל נישט אויסקוקן ווי ער בלאזט ארויס פון זיין האנט, ווי ער מאכט די קול מיט זיין האנט. אזוי ווי ס'שטייט אין די משנה, איך ווייס נישט.

דיסקוסיע: פארוואס דער שיעור?

פרעגסט א קשיא?

איך מיינ, אקעי, יעדע זאך האט זיך זיין שיעור. אלעס וואס האט צו טון מיט אכילה איז געווענליך א גרוגרת אדער א ביצה. אבער למשל שופר, לולב, האט אנדערע מיני שיעורים פון גרויסקייט.

לולב האט אויך אן ענליכע שיעור, מ'זאל עס קענען זען, דו ביסט ממש. זעט אויס אז א שופר, איך טראכט אז ס'איז נישט נאר די אמת אז די מצוה איז די שמיעה, אבער ס'איז א געוויסע כבוד. אזוי ווי מיר האבן געזען פריער, ביי חצות בקול שופר ברענגט ער א שיינע בלאזער, אדער דו בלאזט מיט עפעס אן עקלדיגע זאך, זעסטו אז ס'איז דא הלכות צו די שופר מיט א כבוד, רייט? ס'דארף זיין א שיינע שופר, מ'זאל נישט נוצן קיין דבר שאינו מכובד עס צו רייניגן, אדער אפשר איז דא עפעס אן ענין פון "זה א-לי ואנהו" און די שופר זאל זיין א שיינע שופר.

ווייל וועט מען זען אז מ'דעקט עס צו, איז א פראבלעם אז ס'איז אן די קול, אבער בעצם איז דא אזא מושג, איינער וואלט איינגעפאלן צו מצפה זיין זאל פארוואס? ווייל ס'איז א שופר, ס'איז א חלק פון די טעקעס.

על כל פנים, ס'האט א שיעור. דער רמב"ם זאגט נישט וואס דער שיעור איז. ער ברענגט אז אין די גמרא שטייט אז דער שיעור איז א טפה. אבער דער רמב"ם שרייבט נישט... ער זאגט נישט קלאר, אבער פשוט, איך וויל זען רבי ידום, מיינט נישט סתם אז א מענטש קען זיך אויך אנכאפן דעם שופר מיט צוויי פינגערס, ס'איז זיך נאך אלץ ארויסשטעקן די גאנצע היינט. ס'קומט עס אויס בערך א טפה פלאס.

הלכה: נסדק לארכו — פסול

זאגט די הלכה אזוי: **נסדק לארכו, פסול.**

ווייל מען הערט נישט די קול געהעריג? אדער ס'איז א דין אזא?

אזוי זעט אויס. אדער ווייל ס'איז נישט קיין שופר.

נסדק לארכו טייטש ס'איז דאך אפן. א שופר איז דאך דאס, עפעס וואס האט פלאץ פאר א קול אריבערצוגיין. אז ס'איז נסדק, יא.

דער רמב"ם זאגט נישט אז נסדק כולו אדער רובו, נסדק לארכו סאונדט כולו אפשר.

איך ווייס נישט.

הלכה: נסדק לרחבו

לרחבו, אויב ער איז געווארן א שפאלט אין די ברייט פון די שופר, איז קען מען דאך רעכענען אז דער שופר הייבט זיך אן נאך די שפאלט. דארף דאך עס נישט זיין א פראבלעם. איז אם נשתייר בו כשיעור פון

דיסקוסיע: פארוואס במינו פסול?

האסטו געפרעגט פארוואס במינו? במינו איז דאך נישט חוצץ. פארוואס דעמאלטס בהוסיף עליו איז עס פסול?

איך ווייס נישט. ער האט צוגעלייגט א שטיקל. איך האב נישט קלאר פארוואס.

ס'דארף זיין איין שופר און נישט צוויי שופרות? איז עפעס אזא זאך? אזויווי די פריערדיגע הלכות, מוז ער לערנען איין שופר. פריער האט מען געלערנט א צובראכענע שופר, ס'האט מלכתחילה נישט קיין שיעור. דא לערנט מען אז ס'איז א גאנצע שופר און ער לייגט צו א שטיקל, נאך אלץ, ס'דארף זיין איין שופר און נישט צוויי שופרות. ס'איז אזא נוסח מין איד.

ניין, האסטו א בעסערע פשט?

ס'איז מיר נאך אלץ שווער, ווייל פריער האט ער געזאגט ביי מינו איז נישט חוצץ.

חוצץ איז אן אנדערע זאך. דו האסט שוין א שופר, און דו מאכסט א פארט פון די שופר, און דו מאכסט נישט דעם שופר. ס'איז שופר פלוס.

אקעי.

אה, חציצה איז נישט די נלבנותא. דו זאגסט נישט אז דו האסט א חציצה. ס'איז דא טאקע ווער זאגן אז מ'רעדט דאך אז ס'איז נישט געווען קיין שיעור פארדעם. דעמאלטס איז די זעלבע הלכה פון דבוק שבשופרות.

איך ווייס נישט וואס איז די חילוק. ס'איז ממש צוויי מאל די זעלבע זאך.

דבוק שבשופרות מיינט ער צו זאגן ווען ס'איז נישט דא איין רוב. ס'איז א באנטש שטיקלעך. דא וואלטו ווען אפשר געקענט זאגן אז דער רוב איז כשר, האסטו צוגעלייגט פון די זעלבע מין, און ווייל ס'איז נישט חוצץ וועט עס אויך קענען מאכן.

הלכה: נתן שופר בתוך שופר

זאגט ער, ניין, ס'קען נישט מאכן די שיעור. דאס איז א גוטע פשט. מיט דעם פשט שטימט עס, אז אן די הוספה וואלט נישט געווען א שיעור. אונז רעכענען נישט די הוספה ווי ס'איז געווארן א פארט פון די זעלבע שופר. זייער גוט.

אויב מ'האט באדעקט דעם שופר מיט זהב, ס'איז אים איינגעפאלן א רבי מצוה מבפנים, ס'טייטש דער קול גייט יעצט דורכגיין דער זהב. אויב אין מקום הנחת הפה איז ביי ביידע פעלע פסול, ווייל זיין קול גייט דורכגיין, מ'גייט נישט הערן א קול שופר, מ'גייט הערן א קול זהב. אבער ציפהו מבחוץ, דעמאלטס וועט זיין נשתנה קולו מכמות שהיה, אויב ס'איז געווארן, דאס מאכט אנדערש די קול, דעמאלטס איז די זעלבע זאך פסול ווייל מ'הערט נישט קיין קול שופר. ואם לא נשתנה, איז די חציצה דאך נישט דא, וואס איז דאך פונדריסן איז כשר.

שוין, פאר די זעלבע סיבה, פאר די ענין פון חציצה, איז דא נאך א הלכה: **נתן שופר בתוך שופר**. ער האט אריינגעלייגט איין שופר אין די אנדערע אויך, א פרומער. ער האט געמיינט אז ווי מער אלץ בעסער.

איז אזוי, **אם קול פנימי שמע יצא**, ווייל די קול איז דורכגעגאנגען דורך איין שופר. ס'גייט מיר נישט אן אז ארום איז דא עפעס אנדערש. הייסט אזוי ווי ציפהו מבחוץ. אבער **אם קול חיצון שמע לא יצא**, ווייל זיין קול איז נישט דורכגעגאנגען. ס'איז שוין געווען א חציצה צווישן ווי איז א קול אריינגעגאנגען.

ס'איז דאך אזא כלל, אז מ'טאר נישט בלאזן מיט צוויי שופר'ס. איין שופר איז גענוג. מ'הערט נאר איינס, נאר כל חוצין שמה.

קשיא: פארוואס איז דאס א חציצה? ס'איז דאך מין במינו!

אבער פרעגט ער דין, וואס גייט דאך אן? ס'איז א חציצה? אזוי ווי דער זהב וואס ער האט געלייגט, איז נישט מימי מינו. ס'איז א מימי מינו, ס'איז א שופר. ס'איז דאך א שופר, ס'איז דאך נישט קיין אנדערע זאך, נישט קיין פרעמדע זאך. וואס איז ערגעץ צו לייגן א שטיקל בימינו?

פעלט עס נאך די צוויי תנאים אז ס'זאל זיין כשר. טאמער ס'פעלט איינע פון די צוויי תנאים, לויט'ן רמב"ם איז עס פסול. ס'איז א גרויסע חומרא.

יא.

אנדערע האבן זיך טאקע געדינגען, אנדערע האבן געזאגט אז וואס? אז כל זמן ס'איז נישט מעכב את התקיעה, אדער כל זמן ס'איז נישט רוב. פארקערט, אז מ'דארף אלע... דאס איז דער הייליגער ראב"ד, דינגט זיך שוין. אזוי ווי נאר איינס פון זיי איז גוט, איז שוין בסדר. אז במינו למשל, זאגט דער ראב"ד, למשל, לא במינו, וואס גייט דאך אן אז ס'מאכט אן אנדערע קול? ס'איז דאך א קול פון די מין שופר.

יא.

אדער פארקערט, לא במינו, ס'פעלט דאך נאר אלץ די קול שופר, וואס גייט דאך אן אז ס'האט א סתימה?

יא.

הלכה: קדחו בזכרותו — כשר

שוין, ווייטער זאגט דער רמב"ם, אבער מ'איז זייער מחמיר אין הלכות שופר. איך ווייס נישט, ס'איז שוין די צווייטע גרויסע חומרא וואס ער האט קעגן יעדער איינער.

יא.

קדכו בזכרותו. איינער האט געדארפט געווען, ער האט דורכגעלעכערט א לאך. זכרות מיינט אז א שופר האט... ס'איז אויפגעפילט מיט אינעווייניג נאך דא א... ס'איז דא אזוי ווי א ביין, ס'וואקסט אויף א ביין. געווענליך נעמט מען עס ארויס און ס'בלייבט די אויססייד. וואס איז די... איינער האט נישט אריינגעשטעלט אין די ביין, און די קול לויפט יעצט דורך נישט אין די שולעס, דאס וואס אונז קענען אלץ די שופר, נאר די קול גייט דורך. די לאך, די חלל איז אין די ביין וואס פילט אן די שופר.

איז כשר.

פארוואס? ס'איז טאקע, דו בלאזט טאקע נישט אריין אין דאס וואס הייסט שופר, דו בלאזט אריין אין די זאך חרות, אבער ס'איז אבער במינו, און אזוי האט מען געלערנט, מין במינו אינו חוצץ. ס'איז נישט קיין ווייל דא איז דאך עס, יא, לרבו, ס'איז לארכו לכל ארכו.

אנדערש ווי סתנו ואמינו.

ניין, איך זאג סתנו ואמינו דארף זיין די דריי תנאים. דאס איז אנדערש ווי סתנו ואמינו.

ניין, דאס איז נאך א נארמאלע שופר. סתנו ואמינו איז עפעס אן אנדערע זאך. ער האט געברענגט פון א פרעמדע שטיקל שופר, אן אנדערע שופר, איך ווייס נישט פון וואו.

הלכה: דבק שבירי שופרות — פסול

דבק שופרות, ער האט צוזאמגעלעבט אפאר שטיקלעך פון שופרות, עד ששלימו לאחד, ביז צוזאמען זענען זיי א גאנצע שיעור שופרות. איז אויך פסול, ס'קען דאך נישט זיין בעסער ווי סתמא במינו, ס'איז דאך אן די אלע שטיקלעך וואלט עס נישט געווען כשר. און יעצט, מיט די קלעבאכטס, מיט די צוזאמגעשטעלט...

ס'איז צו קליין, יעדער איינער איינס איז פחות משיעור.

מ'קוקט נישט יעצט אן ווי איין נייער שופר. שופר איז ווען ס'איז נעטשורעל, ווען ס'זעט אויס ווי איין גאנצע שופר.

הלכה: הוסיף עליו כל שהוא — פסול

יעצט קען מען לערנען, עד כאן האט מען עס געלערנט וועגן לעכער אדער וועגן צו בארעכענען שופר. יעצט קען מען לערנען ווען ער לייגט צו סתם אזוי חלקים צו א שופר, somehow. רייט.

הוסיף עליו כל שהוא, ער לייגט צו צו די שופר, בין במינו בין שלא במינו פסול.

האבן קוים אריינגעבלאזן, אבער ס'איז געווען, די הארץ איז געווען דארטן. ס'פעלט נישט אויס.

הגם, ס'איז דא מסתמא "זה אלי ואנוהו", ס'איז שווער צו זאגן אז ס'איז נישטא קיין ענין אז ס'זאל זיין א שיינע קול. יא, ס'איז א... גאליציאנער אידן וואלטן הנאה געהאט פון אזא... די דזשיקובער רבי וואלט הנאה געהאט פון אזא שטיקל. כל הקולות כשירים, דער עיקר איז מ'בלאזט מיט א שבור לב.

הלכה: תקע בתוך הבור או המערה — קול שופר לעומת קול הברה

שוין. יעצט גייען מיר לערנען נאך איין וויכטיגע הלכה. דאס איז שוין נישט קיין הלכה פון די שופר אליין, ס'איז מער א דין פון די קול שופר, אבער ס'איז א המשך פון דעם וואס מיר האבן יעצט געלערנט אז אלע קולות איז כשרים.

ניין, פארקערט, אז מ'דארף בלאזן די שופר, אויב מ'הערט נאך אן אנדערע קול, אדער אפילו ס'גייט צו עפעס צוויי קולות פאר איין מאל וואס איז נישט די קול פון א שופר. ווען ס'איז אבער א טהור קול שופר איז כל הקולות כשרים, אבער ס'איז ווען קול שופר מיט עפעס א פרענדזש, יא.

שוין די רמב"ם האט געזאגט, איז דוקא **בתוך הבור או בתוך המערה**. איז אזוי, **אותם העומדים בתוך הבור והמערה יצאו**, ווייל וואס זיי האבן געהערט איז געווען א פיור קול שופר. דאס איז קיינמאל נישט קיין פראבלעם.

אבער **העומדים בחוץ**, די וואס שטייען אינדרויסן, ווענדט זיך שוין. **אם קול שופר שמעו**, אויב האבן זיי געהערט א קול שופר, **יצאו**. פארוואס? ווייל זיי האבן געהערט ווייטער א קול שופר.

אבער **אם קול הברה שמעו**, ווען מ'הערט עפעס ארויסקומען פון א טיפע פלאץ, הערט מען דאך אויך א ווידערקול. דארף מען טשעקן, אויב זיי האבן געהערט די קול שופר איז יצאו, אבער אם קול הברה שמעו, זיי האבן געהערט נאר די ווידערקול, זיי האבן נאר געהערט וויאזוי די קול קלאפט זיך אן אין די וואנט און קומט ארויס, און זיי האבן נישט געהערט אז ס'איז נישט געווען קיין אמת'דיגע קול שופר, איז **לא יצאו**.

ס'איז אן אינטערעסאנטע זאך, ווייל די קול הברה איז דאך אויך געשען דורך די שופר, אבער דאס איז נישט דירעקט געהערט די קול פון די שופר.

וכן, די זעלבע זאך איז **תקע לתוך חבית גדולה וכיוצא בו**, איז די זעלבע סארט זאך. **אם קול שופר שמעו יצאו**, **אם קול הברה שמעו לא יצאו**.

א בת קול, א ווידערקול איז נישט גענוג גוט פאר שופר. מ'דארף טאקע פארשטיין די טעכניק וואס דו פרעגסט.

דיסקוסיע: וואס איז דער חילוק צווישן קול שופר און קול הברה?

למעשה איז עס די זעלבע קול, אבער ס'הייסט נישט די קול השופר. וויאזוי איז דא א שול וואס האט זייער שיינע אקוסטיקס וואס מאכט די שופר זאל ארבעטן בעסער? פארשטייט, דא איז דא אזא חקירה צו חוקר זיין. ווען הייסט עס שוין א קול הברה אז נישט קיין שופר? נישט קלאר.

ס'קלאפט זיך אן אין די וואנט און קומט צוריק. אלעמאל איז די זעלבע זאך ווי די בור און די... רייט, דו קענסט דאך סתם אזוי פרעגן א קשיא. יעדע מאל וואס מ'הערט א קול איז עס הברה. הברה איז סך הכל אז ס'קלאפט זיך אן און ס'פארט צוריק. אבער וואס גייט מיר אן אז ס'איז צוריקגעפארן?

ס'איז א חילוק. די חכמים האבן געזען אז דאס הייסט נישט די שופר, אבער... אקעי, עד כאן פרק א' פון הלכות שופר.

ס'איז נישט קיין נארמאלער מענטש, נו? פארוואס בלאזטו מיט צוויי שופרות? אויב דו בלאזט א פראבלעם מיט דעם מענטש, די תקיעה וואלט געדארפט זיין, אקעי. איך רעד דאך, ס'איז א מאדנע תקיעה. אויב דו בלאזט מיט די אינערווייניגסטע, איז דא אינדרויסן נאך א שטיקל, גייט מיר נישט טון. אבער אויב דו בלאזט פון אינדרויסנדיג, איז עפעס א מעשה, ס'איז נישט געמאכט אזוי.

הלכה: הפך את השופר — בלאזן פון דער פארקערטער זייט

נאך א שגעון וואס קען אנטפאלן א מענטש, יא, א שופר האט דאך צוויי זייטן, אזא "מן המצר" און "מן המרחב". ער האט דאך א שמאלע זייט און אן אנדערע זייט. ער האט מחליט געווען אז ער וויל מאכן פורים, ער וויל ברייטער מאכן די קורצע זייט און קורץ מאכן די ברייטע זייט. ער וויל משנה זיין סדרי עולם.

איז **פסול**. פארוואס? אויך עפעס אזוי, ס'איז **נשתנה מבריאתו**, ס'איז נישט די נארמאלע וועג. אה, ער ברענגט, ס'שטייט "והעברת שופר תרועה", ס'שטייט "דרך העברתו". בקיצור, ס'איז אן אנדערע פסוק צו זאגן וואס איך האב געזאגט.

שינויים וואס זענען כשר

יעצט קען מען לערנען זאכן וואס זענען יא כשר. דאס הייסט, ביז יעצט האבן מיר געלערנט שינויים וואס זענען מעכב. יעצט האבן מיר געלערנט שינויים וואס שטערט נישט.

די שינויים וואס שטערט נישט איז דער כלל: **אלעס וואס בלייבט איז עיקר שופר, און נאר ארויסגענומען**. דער שינוי איז געשען אינדרויסן.

זאגט ער, **"היה ארוך וקצרו"**, א לאנגע שופר האט ער אפגעשניטן, געמאכט קורצער, איז **כשר**. וואס גייט דאך אן, אזוי לאנג ווי ס'איז געבליבן א שיעור, און אזוי ווייטער.

"גרדו", ער האט עס אויסגעקראצט. די תולעת האט אויך געשיילט חלקים אין די שופר, בין מבפנים בין מבחוץ, אפילו **"עמדה על גלדה"**, ס'איז נאר געבליבן ממש א דינע שייכט, איז **כשר**. ס'איז נאך אלץ פון א שופר.

הלכה: כל הקולות כשרין בשופר

שוין. יעצט זאגט דער רמב"ם זאכן וואס באדערט מיך נישט. אויב דער שופר מאכט "ווירד" קולות, ער מאכט א קול עבה, א גרעבערע קול ווי געווענליך, אדער דק, אדער צרוד, א הייזעריגע קול, **כשר**. פארוואס? **"שכל הקולות כשרין בשופר"**.

שופר איז נישט אבאזט צו הערן עפעס א שיינע קול, נאר מ'זאל הערן די קול שופר, נישט קיין חילוק. אזוי לאנג ווי ס'איז א כשר'ע שופר, וואס האט מיט אלע הלכות פון פריער. אויב ס'איז נישט קיין כשר'ע שופר, אויב מ'לייגט צו עפעס א פרעמדע זאך און ס'טוישט די קול, ס'ווערט מער צורות, דו כאפסט, דעמאלטס איז יא א פראבלעם, ווייל דעמאלטס איז עס אזוי ווי נשתנה קולו, ער מיינט אז יעצט הערט מען די קול פון דעם שטיקל גאלד אדער וואטעווער. אבער ווי לאנג אז ער איז א כשר'ער שופר, גייט מיך נישט אן צו ער מאכט א גרויסע קול.

דיגרעסיע: רבנו בחיי — דער עיקר איז צוברעכן דאס הארץ

איז דא א שיינער רבנו בחיי וואס איך האב דא אנדערע געליינט. יא, ער גייט מיט א רענט קעגן דעם וואס זוכן די שיינע בעל תוקעים מיט די גוטע שופר, ווייל די עיקר איז דאך צוברעכן דאס הארץ. אזוי טאקע געווען רעבעס וואס